

Din orice înfrângere să tragi posibilitățile unei victorii viitoare. Numai nepuțincioșii se prăbușesc sub loviturile dușmane. Bărbăția adevăratului luptător își

găsește în ele puteri nebănuite pentru o nouă sforțare iar dibăcia omului politic condițiunile biruinței ce trebuie să vină.

CONSTANTIN BANU Director fondator al Revistei Flacăra

ANUL LXXIX
1990 — BUCUREȘTI
NR. 48
28 XI — 4 XII

FLĂCĂRA

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

...CĂCI LANȚURILE SECULARE SÎNT RUPTE ȘI DIN CER S-AUDE:

TRĂIASCĂ ROMÂNIA MARE!

1 DECEMBRIE

Alba-Iulia 1918

pag. 8-9

O ARMATĂ MODERNĂ

Interviu cu ministrul apărării naționale, general VICTOR STĂNCULESCU

pag. 4-5

**REVENIREA comuniștilor,
O DIVERSIUNE fesenistă?**

pag. 2

1 Decembrie, ca zi a României Mari

Revoluția din decembrie 1989 a fost urmată în chip firesc de o perioadă de căutări, care durează și în prezent și va mai dura și de aici înainte. Că multe din aceste căutări ar fi primit deja soluții cu un guvern mai priceput este o altă problemă. Printre căutări se află și ziua națională a României. În decurs de câteva luni s-au fixat două zile naționale, mai întâi 22 decembrie, apoi 1 decembrie. Părerile noastre asupra acestei chestiuni mi-o voi spune mai târziu. Acum, să luăm lucrurile așa cum sunt și să sărbătorim cu toții ziua națională la 1 decembrie. Însă 1 decembrie este o dată de importanță crucială în istoria românilor indiferent dacă are sau nu statut de zi națională — este ziua României Mari.

Nu vreau să mă amestec în treburile istoricilor. Ei au analizat și luminat cu competență și talent, și o vor face, fără discuție, și în continuare, procesul făuririi României Mari. Eu voi utiliza elemente de istorie numai în măsura în care au legătură directă cu faptele politice de azi.

1 decembrie 1918 este punctul terminus al unui șir de evenimente și fapte vitejești, întâmplate pe cimpul de luptă ori făptuite prin voința populară și înțelepciunea marilor bărbați ai acestui neam: Mai 1600, 5 ianuarie 1859, 24 ianuarie 1859, 10 mai 1877, 28 iulie 1913, 27 martie 1918, 28 noiembrie 1918. Atunci, la 1 decembrie 1918, odată cu venirea la patria mamă a Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului s-a împlinit ceea ce veacuri de-a rândul străbunii noștri au visat, dorința pentru care și-au vărsat singele și și-au dat viața: unirea tuturor românilor într-un stat al românilor — România Mare. Prin acest act, s-a făcut, în sfârșit, dreptate neamului românesc. Pentru că niciunul nu s-a constituit o țară pe temelii mai solide și pe criterii mai îndreptățite decât România Mare — și factorul istoric, și cel geografic, și, în sfârșit, cel demografic indicau pe români ca stăpâni indiscuți ai provinciilor în cele din urmă reunite. Evident, factorul esențial este cel demografic, populația, cine locuiește teritoriul respectiv. Or, în teritoriile alcătuite în 1918 a României Mari, românii au fost întotdeauna și au rămas nu doar populația băstinașă, cea dintâi pe locurile ei, ci și, de departe, populația majoritară.

Transilvania este leagănul seminției românești și inima țării românilor. Iar situația demografică din totdeauna și de acum — în pofida tuturor acțiunilor antiromânești duse de unguri de-a lungul vremurilor, de la oprimare și jignire la crimă, de la silnicie la genocid — a fost și este în chipul cel mai net și mai categoric în favoarea românilor. De aceea, pentru orice om cu judecată sănătoasă, agitația și mașinațiile de tot felul iscate de pretenții ungurești — fie ele și limitate oficial la „protecția” minorității maghiare din Transilvania — apar cel puțin absurde. Noi îi stimăm de unguri din Ungaria și vrem să avem cu ei cele mai bune relații. Noi avem sentimente frățești pentru unguri din România, concetățenii noștri, cu care vrem să pășim înainte cot la cot, să împărțim bucata noastră de piine cinstită cistigată. Însă și unii și alții trebuie să fie ferm încredințați că atita vreme cit va răsufla soarele deasupra pământului, România nu va ceda nici o palmă dintr-un teritoriu în care locuiesc 7 milioane de români pe considerentul că acolo locuiesc și 2 milioane de unguri. Pentru ungurii din România, singura cale de viață normală și de rezolvare a problemelor pe care le au este loialitatea totală și deplină față de statul român.

Sînt părți din România Mare care au fost înstrăinate. E vorba de Basarabia, Bucovina de Nord, ținutul Herței și Cadrilater, toate smulse din trupul țării ca urmare a acțiunilor Moscovei — care urmărea dezmembrarea României —, primele trei prin Tratatul Ribbentrop-Molotov, al patrulea prin incitarea din culise a bulgarilor la pretenții teritoriale (Molotov i-a spus regelui bulgar să ceară toată Dobrogea, căci va fi sprijinit, dar regele a refuzat, întrucît nu voia să aibă graniță comună cu U.R.S.S., Dobrogea românească apăra Bulgaria). În teritoriile răpite românii au îndurat un adevărat martiraj, ei fiind supuși unei operațiuni de deznaționalizare duse cu cinste și barbar, fără milă, fără scrupule și fără rușine, cu sfidarea oricăror reguli și norme de justiție umană. Dar a sosit din nou vremea să se facă dreptate. Expresie a împărțirii prăzii între doi dictatori odioși, Pactul Ribbentrop-Molotov, încheiat înainte de război, nu cade nici sub incidența lui Helsinki 1975, nici sub incidența lui Paris 1990 cînd e vorba de granițele din Europa. E vorba de un rapt care trebuie anulat urgent. Anularea Pactului Ribbentrop-Molotov este o poruncă a timpului pe care-l trăim.

Firește, situația pe glob și în Europa nu este lipsită de complicații. Dar dincolo de toate meandrele politicii internaționale de acum, dincolo de toate mișcările de culise și în pofida acestor mișcări, rămîne mare, întreagă, curată, cinstită și sfîntă năzuința tuturor românilor de a trăi cu toții într-un singur stat, de a realcăui România Mare. Pentru că ceea ce e în alte cazuri (Ungaria Mare, Bulgaria Mare ș.a.) nu sînt decît niște nostalgii ale unor vremuri apuse, nostalgii fără nici un suport real în prezent, ideea renașterii României Mari se impune de la sine, o reclamă situația concretă, faptele, viața. Un singur stat românesc. Pentru toți românii soarele răsare în București.

ION D. GOIA ■

Aspecte de la manifestațiile din Capitală împotriva înființării partidului comunist deghizat
Fotografii de BOGDAN OPREA ■

REVENIREA comunistilor, O DIVERSIUNE fesenistă?

Am scris și eu în mai multe rânduri că ar fi fost mai bine să avem un partid comunist la lumina zilei, pe care să știm, la o adică, de unde să-l luăm, ce rele mai face și deci ce măsuri de apărare să luăm, decît să avem situația cu totul neclară ce s-a creat și s-a menținut după revoluție, cînd p.c.r. s-a prăbușit, dar oficial nimeni nu i-a înregistrat decesul. Un act salutar, decretul din 12 ianuarie de scoatere a p.c.r. în afara legii, a fost anulat a doua zi de către domnul Iliescu personal, astfel că întinerul cu privire la mastodontul comunist doborât de revoluție a rămas intact. Și la fel se prezintă lucrurile și în legătură cu patrimoniul p.c.r.-ului, al u.t.c.-ului, al f.d.u.s.-ului. În mod firesc, s-a născut ideea — sprijinită, de altfel, pe o mulțime de fapte — că locul p.c.r.-ului l-a luat F.S.N.-ul, că tot ce au avut p.c.r.-ul și celelalte două foruri — mai întâi de toate averea, pe urmă nomenclaturii, apoi securității etc. — a fost înșușit de F.S.N. Lozincă F.S.N. = P.C.R. a fost și este, după cum bine se știe, larg răspîndită. Dar iată că partidul comunist reîntră în scenă, sub denumirea de Partidul Socialist al Muncii. Ce înseamnă oare acest lucru? Despre ce-i vorba, în realitate? S-au luat în considerare mai multe variante, care însă pot fi reduse la două: lucrătură a F.S.N. ori inițiativă de sine stătătoare. Să examinăm ambele posibilități.

În primul caz, ar fi vorba de procu-

rarea cu bună știință de către actualul partid de guvernămînt a unui cal de bătaie care să preia toate atacurile opoziției, ale adversarilor F.S.N.-ului, în cruciadă înregimentindu-se, de ochii lumii, F.S.N.-ul însuși. În acest fel, s-ar demonstra, fără eforturi, că F.S.N. nu e P.C.R., de vreme ce P.C.R.-ul (rebotezat P.S.M., după metoda bulgară), există ca atare în carne și oase; s-ar demonstra că doctrina F.S.N. nu e comunistă, că nomenclatura comunistă nu s-a transformat în nomenclatură fesenistă, că F.S.N. n-a pus mîna pe averea p.c.r. ș.a.m.d. Și astfel, printr-o abilă diversiune, F.S.N.-ul, ale cărui acțiuni politice sînt într-o vertiginoasă scădere, ar putea cit de cit să se redreseze.

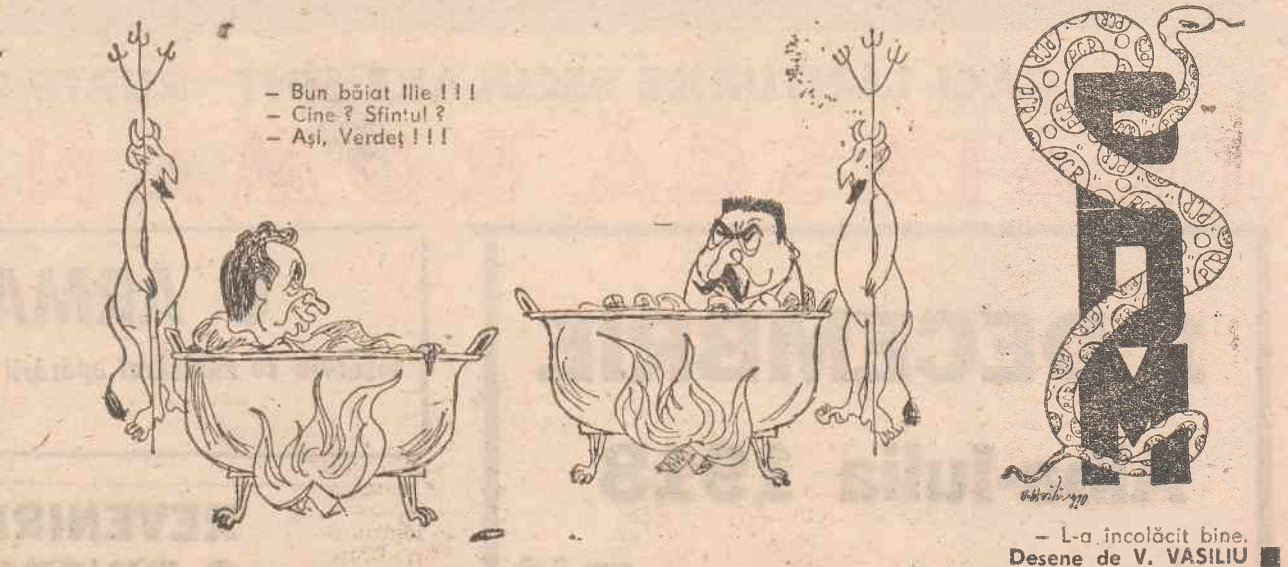
Cea de-a doua posibilitate ar fi că bătrîni mafiști comunisti, după o intensă pregătire de artilerie făcută mai ales prin interpuși, pășesc ei înșiși acum în arenă, în speranța că vor putea exploata nemulțumirea poporului român față de politica fesenistă, față de înrăutățirea nivelului de trai și ar putea să pună din nou mîna pe putere.

Sincer vorbind, pe noi nu ne interesează absolut deloc de unde vine impulsul reîncarnării strigoilului, operațiunea este la fel de nocivă și de scirboasă în ambele variante. Cu sau fără binecuvîntare fesenistă, îndrăzneala lichelelor bolșevice trădătoare de a se arăta din nou la lumina zilei înseamnă o culme a neobrăzării, o tu-

peului. Fiindcă n-are pămîntul românesc atîta apă ca să spele toate mirșăviile și crimele comise împotriva poporului nostru de comunisti în ultimii 45 de ani. Șacalii nu mai trebuie lăsați să acționeze! Să fie opriți! Să li se aplice Decretul-Lege nr. 8 din 31 decembrie care interzice activitatea organizațiilor extremiste! Pentru că în cazul comunistilor nu se poate invoca dreptul democratic de asociere (domnul Rațiu uită totuși, în anumite împrejurări, că ne aflăm în România, nu în Anglia). Dacă un grup de tineri, subjugat de învățătura marxist-leninistă, ar dori să înființeze un partid comunist, luînd-o de la zero, acest lucru da, ar fi de acceptat, ca o dovadă de democrație. Dar ivirea din beciuri, groate, poduși și găuri a șerpilor veninoși, a vampirilor și șobolanilor care ne-au transformat viața în coșmar atîta amar de vreme nu este de admis.

Chiar și în cazul în care P.S.M.-ul nu este o fantomă a F.S.N.-ului, o emanație a lui, F.S.N.-ul se face, fără îndoială, vinovat și este răspunzător de reaparitia strigoilor comunisti. Întîi, pentru că a anulat decretul de scoatere a p.c.r.-ului în afara legii, al doilea, pentru că a lăsat să plutească ceața cea mai deasă cu privire la tot ce ține de p.c.r., u.t.c., f.d.u.s., al treilea, fiindcă a adus țara într-o situație economică dezastruoasă, teren propice pentru ca haitele să se repeadă din nou asupra prăzii. Istoria va reține, fără îndoială, această vinovăție.

I. D. G. ■

— L-a încolăcit bine.
Desene de V. VASILIU ■

SINGUR POPORUL ARE DREPTUL ȘĂ-ȘI HOTĂRĂSCĂ FORMA DE GUVERNĂMÎNT

Procesul celor 23 din 24

Selecția probelor

Pe parcursul cercetării judecătorești, domnul președinte lt. col. Ciobotaru, într-o ședință publică, a precizat că „nici nu ne interesează caietele cu stenograme, fiindcă eu tot nu pot înțelege semnele din ele și nu pot verifica autenticitatea descifrării”. Ulterior, la audierea inculpatului Curticeanu Silviu, domnul președinte a dictat și s-a consemnat: „Cea originală (Filele 4-13; vol. 2) reprezintă transpunerea stenogramei acelei ședințe — din 17 decembrie n.n. — în ce privește problemele principale care s-au discutat, fără să pot face precizări cu privire la fiecare expresie sau cuvânt”.

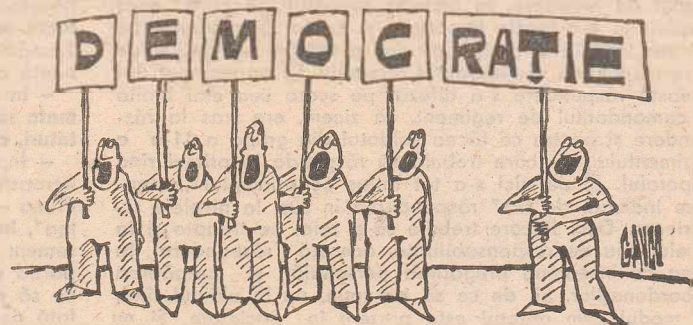
Nu s-au consemnat, printre altele, următoarele precizări: „Atunci cînd, după arestare, mi s-a cerut să relatez ședința din 17 decembrie, am spus că nu mai rețin totul, dar nu-i necesar: cele două caiete cu stenograme sînt în dulap la mine împreună cu descifrarea dactilografiată pe mașina cancelariei. Am rugat să mă ducă acolo și să le ia din dulap. Mi s-a spus că se ocupă dinșil. După un timp, în loc să-mi aducă stenograma din dulap, mi-au adus una din memorie. Era, de fapt, o depoziție de martor. Mi s-a spus că procuratura n-a mai găsit originalul în dulapul meu. Mi s-a adus apoi stenograma tipărită la 10 ianuarie într-un ziar. Am spus că reprezintă realitatea în general, dar am cerut manuscrisul, să pot recunoaște mașina cancelariei. Mi s-a spus că manuscrisul «arată ca dracu». Apoi mi s-a prezentat exemplarul întii al dactilogramei semnate pe fiecare pagină de stenografa Maria Ionescu. Mi s-a spus că este originalul din dulapul meu. În rechizitoriul scris că nu mai există acest original, care mi s-a arătat la cercetarea penală și care n-are erori importante (s.n.). Dacă, după aceea, s-a mai bătut o dată la mașină și s-au mai făcut modificări, nu știu”.

Repet: aceste lucruri nu s-au consemnat. Deci, nu interesează. Ca și caietele cu stenograme. Dintre elementele care pot dezvălui adevărul din acea ședință lipsesc tocmai acestea. Care sînt singurele probe materiale ce știm sigur că au existat și puteau fi utilizate. Deci chiar acestea lipsesc și faptul nu deranjează. Caietele de stenogramă și dactilograma originală a primei descifrări erau unicele probe materiale certe, dar au fost intrunite tocmai condițiile ca ele să dispară. Nu cumva există oameni care nu vor să se vadă că dispariția a fost și favorizată prin acțiuni sau inacțiuni?

Dincolo de acele probe materiale, adevărul respectivei ședințe rămîne creionat doar de ce doresc să-și amintească participanții de atunci care se mai află acum în viață. Oare de tabloul obținut astfel va depinde ceea ce se va numi judecarea c.p.ex.-iștilor? Poate că o s-o vedem și asta; în fond am văzut destule.

Pînă la sfîrșitul procesului mai este binîșor. Următorul termen: poimîine, 30 noiembrie.

DORIN GHERGHINESCU ■

Desen de CONSTANTIN GAVRILA ■

Interviu cu d-l prof. dr. Vasile Glonea, specialist în drept civil, drept economic și comercial, dreptul muncii, și istoria dreptului, membru al Academiei Tiberiene din Roma, al Academiei de Științe din New York, membru emerit al Academiei Pontzen din Napoli, vice-președinte al Asociației Internaționale pentru istoria dreptului și instituțiilor de la Paris, vice-președinte al Comisiei de redactare a proiectului de Constituție, vice-președinte al Comisiei de validare a deputațiilor și secretar al Comisiei juridice a Camerei deputațiilor, doctor în științe economice.

Rep.: În ce stadiu vă aflați cu redactarea Constituției României, d-le profesor?

V. G.: Am redactat principiile fundamentale. Constituția ar putea fi adoptată pe la mijlocul anului 1991.

Rep.: D-le profesor, din ziua de 20 mai a.c., avem un președinte, iar forma de guvernământ a României este considerată ca fiind republică. Ce baze juridice au îndrituit adoptarea acestor statute?

V. G.: Prin Legea electorală, care conține prevederi de ordin constituțional, s-a hotărît că forma de guvernământ în România este republică, iar conducerea o va avea un președinte cu atribuțiile expres exprimate în Legea electorală. Evident, Constituția trebuie să reglementeze forma de guvernământ pentru viitor. Deocamdată, lucrările Comisiei au un caracter secret, dar, în luna decembrie, cînd vor fi supuse Constituantei spre adoptare, vom organiza o conferință de presă, cu care ocazie vom arăta care sînt principiile fundamentale ale Constituției, inclusiv forma de guvernământ a României.

Rep.: Din punct de vedere juridic, ce acoperire legală poate avea statutul unui președinte, atîta vreme cît el a fost ales în lipsa unei Constituții?

V. G.: Această acoperire există, intrucît Biroul Electoral Central a declarat alegerea de la 20 mai ca fiind legală.

Rep.: Și ce acoperire legală poate avea un Birou Elec-

toral Central, dacă poporul nu a fost întrebat pentru a-și exprima dorința în privința formei de guvernământ pe care o vrea?

V. G.: Biroul Electoral Central a fost înființat chiar prin Legea electorală, care a fost adoptată de CPUN, adică însuși parlamentul din acea vreme.

Rep.: Dar acel pseudo-parlament, care a fost CPUN-ul, nu ar fi avut obligația de a consulta poporul în ceea ce privește forma de guvernământ și, dacă nu a făcut-o, ce autoritate legală poate să aibă?

V. G.: Nucleul care a preluat puterea imediat după revoluție a desființat puterea legislativă existentă din vremea dictaturii și s-a autoconstituit într-un așa-zis parlament (CPUN), care a abrogat legi vechi și nepopulare și a dat decrete-legi, pînă la alegerile din 20 mai.

Rep.: Totuși, cum aveți în vedere să prevedeați în Constituție alegerea de către popor a formei de guvernământ?

V. G.: Suveranitatea și plenitudinea tuturor drepturilor politice aparține poporului. Ca urmare, poporul are dreptul să-și hotărască forma de guvernământ, după cum are dreptul să-și schimbe, atunci cînd dorește, așa cum dorește. Aceasta, o poate face fie direct, prin referendum, fie indirect, prin parlament, pe care-l alege ca să-l reprezinte.

Rep.: D-le profesor, care sînt liniile directoare pe care comisia de redactare a proiectului de Constituție, al cărei vice-președinte sînteți, le

are în vedere în cursul redactării acestuia?

V. G.: Proiectul de Constituție se ocupă, foarte îndeaproape, de drepturile fundamentale ale omului. În această privință, vă pot spune că am ținut seama atît de Constituția noastră din 1923 — inspirată din Constituția belgiană de la acea dată, considerată drept una dintre cele mai bune din Europa —, cît și de o serie de hotărîri și convenții, la care a aderat și țara noastră, precum și de alte prevederi din constituțiile moderne ale lumii. De asemenea, sînt reglementate, în spirit democratic, drepturile minorităților naționale. Evident, avem în vedere reglementări privind separarea puterilor în stat, adică puterea legislativă, executivă și judecătorească, precum și raporturile dintre ele. Apoi, reglementări privind autonomia locală, atribuțiile parlamentului, atribuțiile guvernului, ale autorității judecătorești.

Rep.: Cu ce sentimente și cu ce speranțe așteptați, dv. înșivă, adoptarea noii Constituții a României?

V. G.: Ca oricare român, aștept și eu, cu vie nerăbdare, elaborarea și adoptarea Constituției. Am totodată speranța că ea va conține astfel de prevederi care să ducă la consolidarea democrației în țara noastră, la garantarea drepturilor omului și la stabilirea și delimitarea atribuțiilor puterilor în stat, în așa fel încît să ne redresăm din punct de vedere economic, să promovăm adevăratele valori și să ne ocupăm locul pe care l-am avut înainte de dictatură în Europa, pe plan cultural și științific, poporul nostru să fie respectat de toate popoarele lumii ca un popor demn, vrednic și iubitor de pace.

Rep.: Vă mulțumesc pentru interviul acordat, d-le profesor.

PAUL VINICIUS ■

Iată, în cele ce urmează, o metodă pe înțelesul tuturor pentru calculul și, după cum devine situația, verificarea prețurilor libere, așa cum au fost stabilite ele la indicațiile organelor de front și de stat.

Se ia prețul vechi, se contemplantă cu gura căscată de emoție o jumătate de ceas, se analizează cu gîndul la vremuri mai bune, apoi se aruncă. În cazul produselor provenind de la întreprinderile care lucrează în pierdere, ca bază de

alte prețuri maximele. Cel convenabil, indicat în momentele în care guvernul se teme să-și pună în cap clasa muncitoare — implementînd lobișansul redimensionării prin dismissal a efectivului de industrial stupid people — creează toate condițiile ca oamenii care au trudit și pînă acum să poată da în brînci și de acum înainte cu un venit sensibil revizuit. Pentru protejarea categoriilor de cumpărători, care oricum n-au bani să-și cumpere cele de trebuință, statul va veghea ca noile prețuri să nu le

ianuarie 1991, și costul total al muniției consumată în decembrie anul trecut. În termeni contabili, acest fel de creștere se cheamă, de fapt, scăzîmînt și reprezintă un impozit pe disperare. În zonele în care nu s-a tras un cartuș și lumea a votat într-o plădătoare unanimă pentru liniște, noile prețuri comportă un impozit special pe naivitate. Impozitul acesta se va chema premiu și va fi înmînat în cadru festiv în magazinele alimentare, textile, de încălțăminte și mobilier locale.

taților, pentru producțiile simbolice de cărbune, pentru umilirea unei întregi Capitale și a numelui de român. Se adună, spre rotunjire oricărui preț per produs, finanțarea numeroaselor comisiș de anchetă concepute să nu dezvăluie nimic din ce se află, se recompensează definitiv tot ce a fost provizoriu: cînstea celor care născîndu-se spre a aduce vestiți ca artiști au eşuat în tot felul de slujbe politice, fudulia senilă a câtorva senatori, vorbirea împiedicată a unor deputați, orientarea rapidă a rîndului al doilea din nomenclatură și regrouparea primului rînd.

Omul de rînd plătește acum prostia de a se încrede orbeste în lideri, tentația unui mod de viață pe care nu-l pricepe, zilele de nemuncă dăruite înainte

Cum se calculează PREȚUL NOU

calcul a noilor prețuri se consideră suma pierdută anual. E calea cea mai scurtă pentru a transforma orice fel de pagubă în cîștig. Comisia de stabilire a componentelor prețurilor trebuie alcătuită obligatoriu din reprezentanții aleși ai celor care nu știu să facă nimic, din foști activiști de partid și sindicat de veniți, ca urmare a victoriei revoluției, activiști de partid și sindicat, din nevestele stabilor de tot soiul angajate în serviciile plan, proiectare și protocol, din cei mai smecheri directori și, respectiv, din oamenii de încredere ai echipelor de direcție emanată pe parcursul primelor luni ale anului, oameni provenind democratic atît din plenul hotărîtor cunoscuți, cît și din masa celor în curs de afirmare.

Prețurile sînt de două feluri: maximele și convenabile. Un preț maximal are calitatea că acoperă un număr infinit de salarii foarte mari, în condițiile în care nimeni nu vrea să muncească, și cusurul că e concurat de toate cele-

lalte prețuri maximele. Cel convenabil, indicat în momentele în care guvernul se teme să-și pună în cap clasa muncitoare — implementînd lobișansul redimensionării prin dismissal a efectivului de industrial stupid people — creează toate condițiile ca oamenii care au trudit și pînă acum să poată da în brînci și de acum înainte cu un venit sensibil revizuit. Pentru protejarea categoriilor de cumpărători, care oricum n-au bani să-și cumpere cele de trebuință, statul va veghea ca noile prețuri să nu le

întreacă decât de trei ori pe cele vechi. În unele situații excepționale — ca, de exemplu, în cazul în care presa independentă și de opoziție nu se grăbește să înțeleagă necesitatea de a sprijini guvernul în absolut toate acțiunile sale destinate integrării României în rîndul țărilor din care tocmai a fost scoasă — se va acționa asupra prețului hîrtiei și al tipografiei. E vorba, firește, doar de o măsură temporară — cam zece-douăzeci de ani — menită să arate lumii că la noi cenzura nu mai există. În tratatele de economie se spune că, în democrațiile originale, unde prețurile au obligația cetățenească să evolueze liber, în absența proprietății private și a concurenței, trebuie luată în seamă legea conform căreia în costul oricărui produs intră, de la caz la caz, un procentaj foarte mare de lașitate, inocență, naționalism, lăcomie și tembelism. La București, Timișoara, Cluj, Brașov, Brăila, Sibiu și Arad în prețul alimentelor de bază va intra, începînd cu 1

al unui kilogram de orice

În rest, cetățeanul va proceda la rapida sa duminire în felul următor: în prețul sporit al unui kilogram de indiferent ce va vedea solda umflată a celor care au comandat măcelul, costul firereturilor miilor de ofițeri avansați în grad, pensiile imense ale ilegalistilor, activiștilor, oportuniștilor și securiștilor și, bineînțeles, diurna pentru complicitatea plătită în case, posturi și onoruri tuturor celor care știu și tac. Tăcerea e dintotdeauna de aur, iar aurul în economiile de piață stă la temelia afacerilor. În prețurile ameliorate la specialitățile de carne pregătite pentru consumul maselor largi de oameni ai muncii se socotesc lefurile de miniștri ale minerilor și lefurile de miniștri ale miniștrilor. Se decontează astfel cheltuielile pentru transportul și mîncarea or-

de alegeri, lenea, dezordinea tradițională a românului, perfect împlinită după alegeri, jaful din uzine, criza de autoritate a administratorilor la toate nivelurile, afacerile în pierdere cu Franța și cele în cîștig cu Libia și Irakul, somnul și dezmățul din institutele de cercetare ori proiectare, călătoriile de documentare la Tati, retribuția sutelor de mii de navetiști care n-apucă să termine aproape nimic, fiindcă nu află, între două trenuri, răgazul să înceapă ceva, practica în producție a studenților, minciuna științifică planificată, stîrșitul recoltei cu ingineri, incompetența trufasă a vechilor verigi intermediare și toate zicerile lipsite de modestie despre cînstea, hărnicia și inteligența neamului.

TUDOR OCTAVIAN ■

O ARMATĂ MODERNĂ, LA NIVEL

— Domnule ministru, în tentativa noastră românească către democrație noi nu plecăm de la zero, avem tradiții vechi ale vieții politice democratice. Noi includem și armata în acest cadru. Așa cum în celelalte zone ne străduim să reinodăm firul cu tradițiile acelea bune, credem că și în armată se pune la fel problema. Cum vedeți dumneavoastră reinodarea tradițiilor, pentru viața armatei de astăzi, cu tradițiile vechii noastre armate, cu tradițiile bune și glorioase ale armatei române?

— Problema este foarte largă pentru că ea cuprinde aspecte deosebite, de mare amploare dacă vreți. În primul rând trebuie să innodăm o tradiție prin modul cum noi vom propune — și Parlamentul va stabili, Constituția — cum să apară conceptul de apărare a României în Constituție și cum să apară legile care se referă la apărare, ce să conțină ele. Și tocmai aici avem în vedere această legătură cu tradițiile unei armate care are o școală veche — să dau un exemplu, Academia de stat major, fosta Școală de război, a împlinit anul trecut o sută de ani de existență, anul acesta o sută unu ani, alte școli militare organizate modern au depășit între 80 și 60 de ani, 60 ani are cea mai tânără, școala de aviație. Acesta ar fi un cadru legislativ care trebuie să fie asigurat pentru dezvoltarea generală a apărării țării și în cadrul acesteia rolul și locul armatei și condiția armatei, nu numai condiția armatei în general, ci și condiția cadrelor militare. O a doua problemă foarte importantă este să scoatem din nou în evidență, într-o istorie reală și s-o introducem în acest sistem de educație și învățământ al personalului armatei, tradiția armatei române și a comandanților săi. Mergând pe principiile cunoscute, 45 de ani n-am vorbit prea mult de personalități, ci am vorbit de mase, de rolul maselor în istorie. Noi trebuie să vorbim și despre rolul personalităților și de aceea să facem ca prin aceasta să creăm din ce în ce mai multe personalități în rindul armatei, așa cum era și în trecut, se regăseau în cele mai înalte foruri legislative ale țării, în Cameră sau Senat, s-au regăsit în guverne în diferite poziții, nu numai ca militari, s-au regăsit în viața politică cu o poziție de apărare a țării, teritoriului său, a independenței, suveranității. Am avut diplomați foarte buni care erau acești atașați militari, niște oameni care să reprezinte țara nu numai ca prezență fizică, ci să reprezinte țara prin tot ceea ce înseamnă cultură și artă și în domeniul de ansamblu, dar și în domeniul specific militar. Și să luăm și partea cealaltă, a instrucției, pentru că, știți cu toate influențele franceză, germană, armata română a avut totuși un specific al său, în instrucție și în modul de pregătire, în metoda pregătirii, în care rolul gradatului era foarte important și exista răspunderea pe fiecare treaptă ierarhică asupra pregătirii eșalonului de care răspundea comandantul respectiv. La un moment dat această răspundere s-a difuzat pe scara cea mai înaltă și comandantul de regiment, să zicem, era tras la răspundere și pentru ce făcea soldatul din grupa a 11-a a regimentului, de care trebuia să răspundă în primul rând caporalul. Și de aici s-a tot întins pe principiul „așteptăm indicații de sus” răspunderea în sus, la nivelele superioare. Deci fiecare trebuie să-și reia, pe treapta și la nivelul său de responsabilitate, această răspundere în ceea ce înseamnă pregătirea personală și pregătirea subordonaților. Și, de ce să nu spun, nu în ultimul rând, și modul cum ofițerul este prezent în societate. Și nu încep cu prezența fizică, deși este foarte importantă, și încep cu prezența lui în societate, în cultură, în artă, în știință — noi am avut membri și membri corespondenți ai

Interviu cu domnul general VICTOR STĂNCULESCU, ministrul apărării naționale

Academiei, am avut o tradiție în medicina militară și Institutul medico-farmaceutic militar are și el 100 de ani — am avut o tradiție și în modul în care uniformă îl reprezenta pe militar. Vedeți că toate aceste probleme mari, deși le-am atacat pe front larg, ca să folosesc un termen militar, din multe motive în care începem cu baza materială și posibilitățile reale, cu pregătirea și restructurarea pe întreaga scară a învățământului militar — restructurarea învățământului militar, restructurarea programelor pregătirii de luptă, necesită un timp. Recent, probabil că ați văzut într-un ziar, noi am invitat presa, să vină, au venit puțini ziariști, noi am prezentat un regiment la Ploiești cum face instrucția astăzi, cu metode noi, o armată care vrea să fie modernă și să fie pe același nivel privit ca orice armată vest-europeană. Pentru că noi nu vrem să intrăm cu România în Europa, ci vrem să intrăm cu fiecare componentă a României în Europa, inclusiv armata.

— În acest scop, ce intenționați să faceți pentru ca armata să nu mai fie armata unui singur partid, a unei dictaturi, ci să devină armata întregii națiuni?

— Înainte de alegeți, propunându-mi această idee generoasă și cu adevărat democratică, am avut două acțiuni. Prima — o declarație pe care am dat-o ziarului „Dreptatea”, în care am spus că armata trebuie să aibă un tratament și o relație egală cu tot ceea ce înseamnă un partid politic, să aibă o atitudine rotundă, ca un cerc, ca să nu existe un colț mai spre un partid și un înfrind față de un alt partid, un cerc perfect, care este o formă geometrică foarte frumoasă și pe acest cerc să aibă relații cu toate partidele. A doua problemă, care cred că s-a sesizat, a fost faptul că am abordat pe candidații la pre-

ședinție în mod egal, dorind să cunoaștem care este poziția candidatului la președinție față de armată. Planificarea nu am făcut-o noi, ci am întrebat pe cei trei candidați cind doresc să ne primească. Domnul Cîmpeanu a fost mai disponibil și ne-a primit primul, domnul Rațiu ne-a primit al doilea — de fapt pe domnul Rațiu l-am invitat la Casa Centrală a Armatei pentru că spunea că n-a văzut niciodată Casa Centrală a Armatei — și al treilea a fost domnul Iliescu. Ulterior — se regăsesc și comunicate, dacă vreți, mai oficiale și date în conferințe de presă și interviuri date la radio, televiziune și presei — mi-am afirmat aceeași idee. Îmi mențin această poziție.

— V-am pus întrebarea pentru că există tendința tuturor guvernelor — și guvernul nostru nu face excepție — ca să considere că armata totuși este o armată a partidului care tutează guvernul respectiv.

— Dar, în acest caz, va trebui ca ministrul apărării naționale să fie membru al partidului de guvernământ, dacă vrea așa. Dar nu știu dacă vrea armata acest lucru. Cred că cu ocazia asta am fost foarte clar.

— Legat de cele de mai sus, aș fi vrut să-mi spuneți câteva cuvinte despre ce se face sau ce se intenționează să se facă pentru curățirea armatei de elementele vechii nomenclaturi, care, de fapt, în cadrul armatei, înseamnă prezența masivă a unui singur partid. Se pare că acea formidabilă mașină care a fost mai înainte, adică mașina partidului comunist implintat în armată, membri ai C.C.-ului și membri ai vechii nomenclaturi, în bună măsură mai există și acum. Sigur, nu cum era, dar există. Vreau să știu dacă se întreprinde ceva pentru ca treptat-treptat nomenclatura comunistă din armată să fie înlăturată.

— Două mii și ceva de cadre au fost trecute în rezervă, prin care am avut în vedere ceea ce însemna aparatul de partid, asta a fost marea majoritate. În general, se mai regăsesc în armată tineri care anul trecut, acum doi ani, diferit de comandă, au fost aleși în aparatul de partid, și care au trecut din nou pe linie de comandă. Erau ofițeri cu școală militară, comandanți de subunități, de plutoane, de baterie, de companie, care au fost aleși în '88-'89. Aș vrea să vă subliniez că, totuși, prin modul cum a structurat partidul comunist armata, una din condiții era, vrînd-nevrînd, să fie membru de partid. Era condiția, dacă vreți, de bază. De aceea veți găsi în această armată raportat la numărul de cadre și numărul cel mai mare de membri de partid, proporțional. Mi-a plăcut — și îmi pare rău că în presă n-a apărut decât în „Armata poporului” — o declarație a citorva unități din Timișoara, în trei puncte, cu renunțarea la calitatea de membru de partid ș.a.m.d., a apărut și ce spusesem eu, că sînt întru totul de acord și că mă raliez acestei declarații, că renunț la calitatea de membru de partid. Eu n-am renunțat acum, am renunțat public, dacă vreți, în ziua cînd am luat măsurile pe care le știți. Procesul e în curs de desfășurare. Pînă acum am schimbat de la comandă cam 64 la sută din cadrele de comandă, începînd de la comandantul de regiment în sus, pînă la nivel central. Mai avem de schimbat încă 36 la sută. Procesul merge, dar nu putem să-l facem dintr-o dată. Vă amintesc că epurările făcute de partidul comunist în armata veche au durat vreo trei ani. Eu nu cred că o să mergem în trei ani, întrucît revoluția noastră a fost mai dinamică, dar cred că la sfîrșitul anului 1991 putem să încheiem acest proces, să spunem: am curățat aparatul de vechea nomenclatură.

— Ați abordat tangențial mai înainte chestiunea unor

ARMATA ȚĂRII — ÎNCOTRO?

Se pare că această toamnă — secetoasă, săracă și plină de surprize — ne-a adus momentul adevărului. După eroismul de legendă al tinerilor — ce și-au jertfit viața în decembrie 1989, după euforia post-revoluționară a unui popor înrobuit unei ideologii criminale timp de aproape o jumătate de veac, după o campanie electorală dusă sub teroarea petalelor și ghimpilor trandafirului, după o mineriadă ce ne-a scăzut prestigiul, ca nație civilizată, sub zero absolut în fața lumii întregi, după atâtea promisiuni de fericire făcute de un guvern format din fiii nomenclaturii dejiste — subminat de niște subordonați de emanație ceaușistă — iată-ne ajuns la punctul (la care trebuia să ne așteptăm încă din luna aprilie) — punctul falimentului aproape total.

În acest răstimp, de 11 luni, o singură instituție — dar de o importanță vitală în viața statului nostru — a stat deo-

parte și a așteptat cu speranța că cei ce au acaparat puterea (așa cum au putut) se vor ține de promisiunile făcute în timpul campaniei electorale (dacă se poate numi așa) și vor acționa spre binele acestui neam. Această instituție a fost ARMATA. A ceea care în luna decembrie 1989 a finalizat — cu jertfe mari — ceea ce începuse un tineret eroic la Timișoara, Sibiu, Cluj, Brașov, Craiova, Brăila, București și în alte părți.

Nu putem spune că în cadrul ei nu au fost frământări. Au fost și chiar mai sînt, dar ele nu au ca obiectiv final acaparea puterii. Nu. Din contră. Încă din decembrie 1989, armata caută pe toate căile să devină ceea ce a fost pînă la terminarea celui de-al doilea război mondial: o instituție demnă de înaltașii săi, o apărătoare sigură și de nădejde a fruntașilor țării, o continuatoare a tradițiilor străbune. Ea dorește să se transforme, cît mai repede posibil, într-o armată națională, subordonată parlamentului țării și să nu mai fie niciodată o armată de partid, subordonată unui dictator.

Aceste feluri au stat — încă de la început — în fața tinerilor ofițeri care și-au adus o contribuție deosebită în focul revoluției, dovada constituind-o ripostele acestora date fostului ministru al apărării naționale, generalul de armată Nicolae Militaru. Nu

întimplătoare au fost revoltele cadrelor din Marele Stat Major al armatei și ale elevilor de la Academia Militară din luna ianuarie, revolte ce au culminat cu ieșirea în Piața Victoriei a sutelor de ofițeri (delegați ai unităților militare din țară) de la începutul lunii februarie. Ei cereau să plece din oștire toți ofițerii superiori și generali activi și avansați de generalul N. Militaru care vroia să-și întărească poziția în vederea — posibil — a instaurării unei dictaturi militare. De asemenea, aceștia cereau ca fiecare cadru de comandă (de la subofițer la general) să fie analizat, luînd în considerare comportarea sa pe timpul dictaturii și contribuția adusă pe timpul revoluției și — în funcție de rezultatul acestei analize — să i se acorde sau nu încrederea în vederea promovării în funcție și avansării. Nu omiteau nici pedepsirea tuturor celor care se făcuseră vinovați de crime dovedite pe timpul revoluției. Un punct important l-a constituit aducerea în discuție a stării deplorabile a condițiilor materiale cu care s-au confruntat și încă se mai confruntă cadrele militare și militarii în termen.

În acest climat — de căutare a adevărului — la nașterea curentului de idei CADA, curent ce este însușit de majoritatea cadrelor oștiri și care nu este altceva decît exponenentul dorinței sincere a tinerelor cadre ale armatei de

a se trece neîntîrziat la democratizarea armatei, pentru a-i reda puterea, rolul ei firesc într-un stat de drept și aureola pe care au avut-o înaintașii.

Idelle acestui curent, care a luat naștere în timpul confruntărilor din decembrie și s-au maturizat în lunile ianuarie și februarie, au fost recunoscute de domnii Ion Iliescu și Petre Roman (printr-un act normativ) și — ca urmare — în funcția de ministru al apărării naționale a fost numit domnul general colonel Victor Stănculescu, cel mai bun produs al armatei noastre din ultimul timp: o cultură generală și militară deosebită, bine pregătit din punct de vedere profesional, fără studii „în străinătate” și, ceea ce este mai important, accesibil dialogului.

Dar, Veșnicul dar. După alegeri, și în această problemă, s-a întimplat ceea ce se întvedea că se va întimpla. Angajamentele luate nu numai că au fost uitate de domnii Iliescu și Roman, dar s-a trecut la o ofensivă — prin presa de partid — împotriva comitetului ales al acestui curent de idei înnoitoare în armată. De ce? Pentru două motive: fosta nomenclatură de partid din armată își vedea amenințate pozițiile-cheie din conducerea armatei; noul curent se declara, în mod categoric, împotriva folosirii armatei la represii strădale.

Tonul adoptat împotriva curentului CADA a fost violent, insultător și mincinos și cu un scop bine definit: compromiterea curentului CADA prin acuzații inventate și mincinoase și, odată cu compromiterea acestui curent — compromiterea ministrului apărării naționale pentru a fi înlocuit cu un altul mai „docil”. S-a mers cu aceste acuzații pînă a le atribui — acestor tineri ofițeri — chiar intenții de a-și trăda țara. Mai lipsea acuzația de legionarism atît de dragă domnului Iliescu care a uitat că în anii 1945 — 1946 cei care au consolidat rîndul celor 800 — 900 de comuniști (mulți din ei fiind aduși în furgoanele armatei sovietice) au fost legionarii preotului Burducea și ai lui Groza (șeful organizației muncitorilor legionari).

S-a cerut în mod vehement desființarea CADA (ca și cum un curent de idei ar putea fi desființat prin ordine). La această acțiune au participat toți nechemații recrutați din foști activiști de partid.

Cine și ce au facilitat toate acestea? Răspunsurile sînt clare:

1. În primul rînd, în conducerea armatei se mai găsesc încă foștii membri ai C.C. al PCR: generalii Topliceanu Iulian, Voinea Gh., Iordache Constantin, Vlăscianu Radu și Gușe Ștefan — ca membri plini și generali Rus Iosif, Schiopu Nicolae și

DE ARMATĂ VEST-EUROPEANĂ

reinodări ale tradiției și pe linia însemnelor. Se va face aceasta și în ce privește uniforme, gradele, decorațiile, pajurile de pe steaguri?

— Încep cu stema țării. Un colectiv de la Muzeul militar l-am introdus, cu păreri noastre, în ceea ce se cheamă comisia care lucrează la stema țării. Și am avut în vedere să nu pierdem tradiția națională a poporului român. Am spus așa, că este bine să plecăm de la Cuza, cu tot ce este momentul Unire și să ajungem în zilele noastre. Deci eu văd stema — o stemă care să cuprindă câteva momente: independență, Cuza, Unire. Proiectul nostru a fost și el prezentat comisiei care lucrează la această stemă. Aceasta va fi arborată pe drapelul nostru. Pentru că nu puteam să stăm să așteptăm însemne pentru uniforme, am făcut ceea ce vedeți pe nasturi, care reprezintă arma din care facem parte, am schimbat insigne de stat major, care a reluat imaginea insignei școlii superioare de război, am schimbat la coifură semnele, am schimbat gradele, dar acest proces este în curs. Și acum sînt unii cu gradele vechi, unii cu gradele noi, unii cu uniforme vechi, unii cu uniforme noi, pentru că acest proces durează cam un an de zile. Și aceasta este legat de bani și de cei care ne furnizează ceea ce ne trebuie. La trupe am schimbat fundamental, dacă aveți răbdare, la 1 Decembrie veți vedea trupa cum apare îmbrăcată, pe 30 noiembrie, în fața la Arcul de Triumf, și pe 1 Decembrie la Alba Iulia. Inclusiv uniformă de gardă, am preluat ceva din Penes Curcanul, o uniformă tradițională a armatei române. Tot acest proces este acum dependent numai de capacitatea economică de rezolvare a situației și este planificat să se termine la sfîrșitul anului 1991.

— Pe ce elemente vă bazezi mai ales în această acțiune foarte importantă de reînnoire, de primenire în armată, de reînnoirea ei la vechile izvoare?

— Mă bazez în primul rînd pe sufletul românului și pe dorința ca armata să-și recâștige prestigiul față de țară, față de popor și să-și recâștige prestigiul internațional. Mă bazez pe dorința tineretului, inclusiv cel care a venit și anul acesta în armată, am avut două incorporări și am avut cele mai frumoase prezentări la incorporare ale tineretului, la prima incorporare din mai am avut 311 absenți, toți motivați — căsătorie, moarte, boală, internare, plecat peste graniță — iar la incorporarea din septembrie am avut cîțiva în plus, care au dorit să facă armata înainte de a le veni rîndul. Am avut, în același timp, și am imaginea pe care a dat-o armatei tineretul care a venit la școlile militare. Am avut de la 3 la 6 candidați pe un loc la școala militară de ofițeri, în Academia tehnică militară, în Academia navală și chiar în Academia de stat major. Și ne bazăm pe întreg corpul de cadre care, pe lângă corpul de cadre permanent, adaug acum ceea ce am început, dorința de profesionalizare a armatei, adică să avem în posturile principale la nivelele mici oameni care să nu fie trecători prin armată, ci să rămînă în posturi permanente. Noi am dat publicității în „Armata poporului” modul cum se face această angajare a tineretului, pînă la 26 de ani, dreptul de a se angaja în armată, cu un contract de 1-3 ani, cu drepturi minime, cu retribuțiile cele mai mici din armată, acelea cu care începe școala de subofițeri. Reangajarea aceasta în armată echivalează pe cel care se reangajează cu un gradat de genul sergentului major. Dacă acestor oameni această meserie le va conveni și vor fi specialiști — și am stabilit vreo 36 de specialități militare în care poate să fie această reangajare făcută — asta ar însemna că la sfîrșitul anului viitor noi am avea vreo 30 000 de reangajați în

armată cu contracte de la 1 la 3 ani, contracte care vor putea fi preluate după 3 ani la 6 ani și la 9 ani. Pentru primii 3 ani reglementarea e gata. Pentru ceilalți, după modul cum va evolua atracția și participarea acestor tineri la serviciul militar profesionalizat, vom prelungi aceste contracte.

— Ce părere aveți despre mișcarea CADA?

— Dacă vreți să spun ceva din ce am spus la „Liberation”, ca să nu mă repet. Am spus așa. A fost o mișcare spontană, a fost în general o mișcare a tinerilor ofițeri, cu multe idei interesante, a apărut cînd nu eram eu ministru al apărării naționale, pe unii i-a speriat, pe mine nu m-a speriat, și am căutat eu personal să am un dialog cu cei mai reprezentativi dintre acești oameni și să pun în practică unele idei pe care ei le-au elaborat. Dar tineretul e, mai nerăbdător, eu nu sînt un element de întîrziere în introducerea noului într-un sistem, lucru pe care l-am dovedit și cît am fost 50 de zile ministru economiei naționale, dar problemele unei asemenea acțiuni trebuie să fie văzute într-un context politic general și trebuie să aibă și un suport pe care ți-l dă capacitatea statului de a susține niște măsuri. Mă refer la măsuri financiar-economice. De asemenea, în procesul acesta de întîrziere a întregului corp de cadre militare și aceasta trebuie făcută treptat, pentru că nu putem să dăm peste cap printr-o promovare rapidă multe comenzi într-o perioadă cînd armata trebuie să fie condusă de oameni cu experiență, iar cîștigarea de experiență de către cei care vin se poate face într-o perioadă de mai multă liniște generală, internă și internațională. Mă refer în special la situația internațională, întrucît acum componenta militară a Tratatului de la Varșovia dispăre și trebuie să avem în vedere că trebuie să ne rezolvăm problemele de securitate în primul rînd prin noi înșine, și prin relații bilaterale pe care le avem mai întîi de toate cu vecinii și pe urmă și cu armatele moderne ale Europei. Nu întîmplător am avut contacte cu miniștrii apărării, cum ar fi al Marii Britanii, cu ministrul apărării sovietic, cu ministrul apărării elvețian, cu ministrul apărării francez, cu ministrul apărării al Ungariei, al Iugoslaviei, Bulgariei și contacte prin corespondență am avut cu toți miniștrii apărării din N.A.T.O. și cu vizite pe care le-am făcut recent în China și Indonezia, la invitația miniștrilor apărării din cele două țări. Cînd am spus că noi nu trebuie să apărăm în manifestații publice, să mai luăm și cuvîntul acolo și luăm anumite poziții crezînd că vorbim într-o adunare zisă apolitică — eu nu cred că există în România vreo adunare careia să-i spunem adunare apolitică, chiar, dacă vreți, să spunem, o sesiune a Academiei Române. Și atunci vreau să păstrez această poziție rotundă pe care am explicat-o a armatei în relațiile cu partidele politice. De aceea eu spun că dacă această problemă, care poate fi văzută din foarte multe unghiuri, din foarte multe puncte de vedere, nu o armonizăm, înseamnă că nu avem în armată o disciplină care nu vreau să fie înțeleasă ca o disciplină a pumnului, a jîgnirii și a siluirii conștiinței omului, dar trebuie să fie a înțelegerii momentului politic pe care îl parcurg România și armata în etapa actuală.

— N-am să vă întreb despre vorbele care se spun cu privire la armată ca o eventuală alternativă la guvernul civil. Totuși am să vă rog să ne spuneți care ar fi, după dumneavoastră, misiunea și rolul armatei din punct de vedere politic, întrucît din punct de vedere strict profesional, ca să spunem așa, misiunea este limpede, aceea de a apăra fruntariile țării, independența ei. Dar armata are implicit și dimensiune politică, pentru că, oricum, ea

este un factor de echilibru și nu are cum să stea cu totul și cu totul deoparte.

— Armata nu trăiește într-o găoace proprie, ci într-o țară care mișcă, naște, crește, moare, prin cetățenii ei pe diferite trepte ale vieții. De aceea vreau să ridic o problemă asupra căreia insist foarte mult. În primul rînd, oamenii politici, reprezentanții partidelor, trebuie să dea soluțiile politice ca să nu se ajungă la o situație extremă în țară. Soluțiile politice sînt legate și de soluțiile economice. România a trecut prin trei dictaturi dacă o luăm și pe cea regală, Carol al II-lea, Antonescu și dictatura comunistă. Sper că ne-am lămurit că dictatura nu e o soluție pentru România. La o conferință de presă, cred că ați fost, mă întreba cineva cu cine mă compar, cu Pinochet, De Gaulle și așa mai departe. Nu vreau să mă compar cu nimeni, și repet acest lucru, decît cu mine însumi. Alții dacă vor să facă astfel de comparații, treaba lor. Așa mi s-a mai spus de ce nu iau varianta Jaruzelski, de ce nu iau varianta Antonescu și în ultimul timp m-au mai întrebat de ce nu fac varianta turcă, că și armata turcă în momente grele pentru țară a avut niște apariții politice și a temperat extremismul politic și a dat soluții. Trebuie ca în primul rînd oamenii politici să se uite la aceste exemple nefericite, se găsesc și în America de Sud, și în Spania, Portugalia, și în alte părți să vadă care a fost finalul acestor dictaturi.

— Da, dar depinde în primul rînd de ei, de oamenii politici, nu de armată.

— Tocmai de aceea am spus: trebuie să se înțeleagă de către oamenii politici care se zbat în această etapă, în această perioadă, spre a găsi soluții pentru România, să dea cele mai bune soluții. Vedeți, nu e bine să mai oferim imaginea de violență de stradă indiferent sub ce formă. În primul rînd, pentru a asigura tîna acestui popor, care are nevoie de liniște, pentru a crea un climat de încredere și stabilitate în interior și în al doilea rînd pentru a da o imagine de credibilitate a României în exterior. Eu n-aș dori; încă o dată spun, ca oamenii politici să ajungă în situația să spună: noi nu găsim soluții, hai, armata, dați-ne voi soluția. Pentru că nici armata nu are soluția în buzunar.

— E adevărat, dar cînd s-a ajuns, de exemplu, la venirea lui Antonescu, s-a ajuns tocmai din cauza unei situații imposibile create de politicieni.

— Știu. De aceea fac apel la politicienii noștri, care se arată a fi oameni înțelepți, chiar din luările de cuvînt și de poziție în Cameră și în Senat, să înțeleagă bine acest lucru.

— Vreți să ne spuneți vreo două vorbe și în privința unor imputări care vi se fac referitor la activitatea dumneavoastră din timpul regimului ceaușist?

— Personal, nu-mi fac imputări, pentru că eu, militar de carieră, militar din tată-n fiu — bunicul meu a fost militar, ofițer, tatăl meu a fost militar, eu sînt a treia generație —, am avut și am viziunea că menirea mea în armată este să fac ceva pentru ea, pentru apărarea țării, pentru întărirea acestei apărări a țării și din acest punct de vedere pot să subliniez că niciodată nu mi-am plecat capul în fața nimănui.

— Ați tratat activitatea militară ca un profesionist al armelor.

— Asta am urmărit.

— Vă mulțumim foarte mult, domnule ministru, și poate cu alt prilej o să ne mai întîlnim.

— Cu mare plăcere.

ION D. GOIA

Buliga Raul — ca membrii supleanți (unii dintre ei fiind avansați pe bază de neamuri în CC al PCR — generalul Voinea). Pe lângă aceștia, în fiecare garnizoană capitală de județ sau municipii se mai găsesc în activitate destui ofițeri foști membri ai comitetelor de partid județene și municipale. Nu pun în discuție profesionalismul lor, dar faptul că au fost aleși cu ocazia celui de-al paisprezecelea congres al PCR, denotă că sentimentele dinșilor față de fostul regim au fost verificate în mod suficient la vremea respectivă și, ca atare, nu se pot împăca — orice ar pune — cu noul suflu din țară. Ceva mai mult, acum cînd s-a reînființat p.c.r. (adevărat — sub un alt nume — dar lupul tot lup a rămas), s-ar putea ca cele peste 100 de partide să ceară și ele să-și trimită oamenii lor în consiliul superior al oștirii. Dacă s-ar reține acești domni, ar beneficia de niște pensii astronomice (față de un invalid de război ce are între 800 și 1800 lei) și prin activitatea lor — devotată binei patriei — ar putea dovedi-o că merită sau nu încrederea noastră a tuturor. Ce părere aveți, domnule președinte al tuturor românilor? Cînd le semnați decretul de pensionare?

2. Foștii activiști ai fostei direcții superioare politice a armatei și mai apoi ai fostului consiliu politic superior — conduse, parcă a fost un-fă-

cut, de cel doi frați Ceaușescu (Nicolae în anii cincizeci și prima jumătate a anilor șaizeci și Ilie în anii șaptezeci, optzeci) — au rămas, aproape nemîșcați, în posturi gras plătite. Cum este și normal, ei nu vor putea fi NICIODATĂ (oricite jurăminte ar face) niște membri devotați și cinstiți ai unei noi armate, cînd se știe destul de bine că au servit cu devota-ment dictatura.

3. Fostul consiliu politic superior mai există încă, deși și-a schimbat succesiv numele (era să zic parul). Pe la începutul lunii ianuarie, pe timpul fostului ministru N. Militaru, devenise direcția de educație patriotică și culturală, pentru ca pe la sfîrșitul

lui februarie să devină departamentul pentru învățămînt, cultură și știință cu inspectorate conduse și populate cu foști activiști de partid, care au adoptat o atitudine în general ostilă noilor idei și caută să frîneze transformarea armatei într-o instituție de prestigiu. Ce să-i faci, fac și dinșii ce au învățat! Este însă tot altă de adevărat că printre dinșii se găsesc și foarte multe elemente valoroase, cinstite și cu dragoste de patrie, dar sînt timorate de fostele cadre conducătoare de partid, care mai au de spus încă un cuvînt greu. Tocmai aici ar trebui să acționeze actualul ministru pentru a recupera pe tinerii ofițeri de excepție și a-i fo-

losi pentru adevărata educa-re și culturalizare a oștirii și rescrierea adevăratei istorii a patriei.

4. Ziarul „Armata Poporului” care cu toate eforturile directorului său — colonelul Văduva — încă nu s-a dezbărat de toate obiceiurile trecutului. Îl mai țin în loc oameni ca maiorul Amariei, care — și el — este un vajnic apărător al redutelor roșii. El nu poate uita că pe vremea lui Ilie Ceaușescu și Valentin Ceaușescu însoțea echipa Steaua peste tot în străinătate, profitînd din plin de binefacerile stăpînilor pe care îi servea. El este și coautorul lucrării de diplomă a lui Nicușor Ceaușescu de absolvent al Academiei Militare fără o zi de prezență la cursuri, sub directa îndrumare a generalului colonel Logofătu Gh.

5. Legăturile strînse ale unor cadre superioare (generali și colonei) de rezervă precum cei menționați mai sus, care nu se împacă și nu se vor împăca niciodată cu drumul pe care a pornit poporul nostru eliberat de sub tirania comunistă. Prin legăturile ce le au în sinul oștirii și cu anumiți factori din viața civilă, care se mai găsesc încă în posturi cheie, aceste cadre — foste cîndva factotum — nu înțeleg că timpul lor a apus. Poporul nu s-a ridicat împotriva lui Ceaușescu, el s-a ridicat împotriva comunismului. Cred că cel mai bun lucru ce-l au de făcut este să-și

mănînce liniștiți pensiile de 7000 — 10 000 lei lunar și să-l lase pe cei cinstiți să pună ordine în țară ca să putem intra în Europa prin ușa din față și nu ca o cenușăreasă a istoriei.

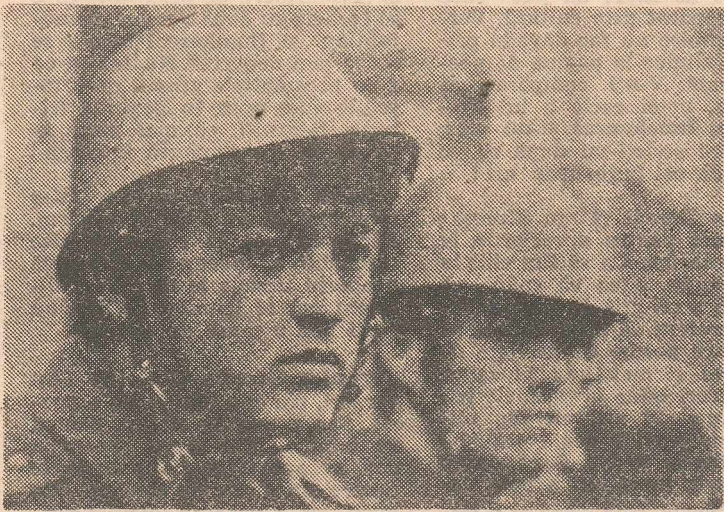
Am prezentat cîteva probleme care nu fac altceva decît să ne demonstreze că — în armată — vechea nomenclatură există și lucrează activ la zădărnicierea noului spirit de democratizare a armatei. Această nomenclatură pe care domnul președinte al tuturor românilor — domnul Ion Iliescu — o menține (de ce?) îi va crea și dînsului, pînă la urmă, destulă bătaie de cap.

Nu ar fi oare mai bine ca în întreaga armată să se producă ceea ce s-a întîmplat la Timișoara la unitățile militare 02840, 02819 și 02821 cînd cadrele militare din aceste unități au renunțat în mod public (vezi R.L. din 15.11. 1990) la calitatea de membru al PCR și au declarat dizolvate organizațiile de bază din care au făcut parte?

Nu ar fi oare sănătos pentru acest organism minunat ce se numește ARMATA ȚĂRII ca fostele cadre ale nomenclaturii de partid și foștii membri ai cc al pcr să-și ceară pensionarea?

Așa ar trebui, și poporul este convins că așa ceva se va face foarte repede.

Col. (r.) MARIN POPESCU

**Mai sint de citit
mii de cărți**

Opiniile dactilografei

Am fost neplăcut surprins aflând că Marin Preda, după ce termina de scris o nouă carte, aștepta cu mare interes opiniile dactilografei decât pe acelea ale criticilor literari. Am crezut că văd aici o secretă și nejustificată — chiar descalificantă — antipatie față de specialiști. Mi se părea absurd și jignitor pentru profesia de critic literar ca un mare scriitor să acorde atât de mult credit unei cititoare amatoare. În cele din urmă, ca să nu rămân cu o indignare necuviincioasă în suflet față de Marin Preda, mi-am spus că el a făcut o asemenea declarație numai din cochetărie, pentru a nu-și divulga emoția cu care aștepta cronicile literare din reviste.

Acum, după trecerea atîtor ani de la moartea sa, mă gîndesc că nu cocheta deloc și că avea chiar, într-un fel, dreptate. Bineînțeles că un specialist în literatură înțelege de zece ori mai bine decât un nespecialist o carte. Are o vastă experiență și o perspectivă istorică asupra oricărei creații literare, dispune de o tehnică de descifrare a sensurilor, inclusiv a celor mai subtile, se află în posesia unor metode verificate de estimare a valorii estetice. Numai că înțelegerea sa este în mare măsură obturată sau falsificată de tot felul de interese. Interese din afara literaturii, dar specifice vieții literare.

De exemplu, el nu vrea să distoneze, prin opinie, de grupul din care face parte. Părerea sa despre o carte a ajuns să fie un fel de legitimație cu care își dovedește apartenența. O opinie divergentă poate duce la excluderea sa. Pe dactilografă, consecințele posibile ale aprecierii pe care o face nu o interesează. Este mai liberă. Reacțiile ei sînt mai autentice. Și chiar dacă nu are competența necesară, ea poate furniza scriitorului — fie și prin simple exclamații de încântare sau plictiseală — informații prețioase în legătură cu efectul creației respective asupra publicului.

Toată cultura profesională a unui critic rămîne neutilizată dacă el nu este sincer în reacții. Am văzut cu ochii mei, critici literari murind de plictiseală în timp ce citeau o carte și scriind apoi, despre exact aceea carte, comentarii savante și elogioase. Și nu mă refer acum doar la tendința omenească a criticului de a-l flata pe scriitor; linguşirea cuiva, chiar reprobată, este totuși o inițiativă particulară; cine o practică își asumă răspunderea. Mă refer la ceva mult mai grav și mai dizgrațios, la tendința integrării — pînă la anonimizare — într-un grup.

Cu cîțiva ani în urmă, agențiile de presă difuzau știri că Saul Bellow, laureat al Premiului Nobel, predind unei edituri manuscrisul unei noi cărți, a primit un răspuns negativ. Manuscrisul nu putea fi publicat din cauză că era prea slab! Așa ceva nu s-ar putea întîmpla la noi. Dacă am avea și noi un Saul Bellow, toată lumea l-ar lăuda mereu, fără rezerve. În timp ce cîțiva negativiști l-ar denigra și ei, mereu, fără rezerve.

Si nu numai în literatură se întîmplă așa. Am citit tot ce s-a scris despre ultimul film al lui Lucian Pintilie. De ce trag clopotele, Mitică? Parcă ascultam corul unor muritori în fața unui zeu. Pe mine, de exemplu, filmul nu m-a entuziasmat. Se vede că este făcut de un mare regizor, are secvențe antologice și, prin plastica sa, intră în concurență cu filmele lui Fellini. Dar tot atât de bine se vede că este un film chinuit, creat în timpul dictaturii. Vrînd, probabil, să polemizeze cu demagogia patriotardă ceaușistă — act de curaj, pentru care merită toată stima —, regizorul și-a pierdut seninătatea artistică, a devenit tendențios. Încordarea sa se vede. În plus, trecerea de la registru comic la cel tragic se realizează neinspirat, fără grație, ca pirueta unei femei grase. Există și multe lungimi — momente de narcisism ale regizorului și de agasare pentru spectator. Nimic din toate acestea nu s-a spus în comentarii. În curînd vor începe (dacă nu cumva au și început, pînă la apariția acestor rînduri în „Flacăra”) atacurile violente și grosolane îndreptate împotriva filmului de către un binecunoscut grup de publiciști primitivi care și-au făcut din naționalism o sursă de cîștig. Cine din elita intelectuală a țării și-ar putea permite să nu se arate entuziasmat de filmul lui Lucian Pintilie cînd știe bine că automat ar fi considerat de partea acestor inși grobieni?

De partea... Iată o expresie care rezumă în momentul de față starea de spirit a unui comentator de literatură, de film, de teatru. Înainte de a trăi experiența intrării în contact cu o creație artistică ardească chiar în loc de a o trăi, el se gîndește intens cum să procedeze ca să se vadă că este de partea grupului său. Că nu se abate de la consensul acestui grup. Că nu trădează.

Numai că în felul acesta se trădează ceva mult mai important: literatura, filmul, teatrul, cultura în general. Creația artistică moare dacă dispăre orice spontaneitate în receptarea ei. Creatorului îi va lipsi acel necesar feed-back prin care să-și regleze manifestarea în fața publicului. Iar publicul se va simți tot mai înstrăinat de specialiști — nu, cum se spune, pentru că aceștia ar avea un limbaj greu inteligibil, ci pentru că reacțiile lor sînt lipsite de autenticitate.

Vizez un critic literar cult, inteligent, superprofesionalizat, care să aibă sinceritatea în reacții a unei dactilografe.

ALEX. ȘTEFĂNESCU

Dacă aplicăm expoziției de pictură și grafică deschisă în sălile de expoziții ale Teatrului Național din Capitală calificativul „de excepție”, nu numai că nu greșim, ci, dimpotrivă, ne îndeplinim o datorie de onoare. Suportul axiologic este alcătuit dintr-o suită deloc neglijabilă de argumente. Așadar o să le enumerăm metodic. Începem prin a sublinia că este prima expoziție de artă plastică, după decenii de dictatură comunistă în care publicul poate viziona pentru prima dată creații cu tematică religioasă ortodoxă. Lucrările fac o sublimă fuziune a evlaviei sentimentului pios cu particularitățile spiritului și creativității românești. Un alt argument al excepționalității manifestării derivă din impresiunea ei vastitate și organizare; căci ansamblul operelor este prezentat în toate cele 11 săli ale acestui centru expozițional într-o vizuine, fără să exagerăm, copleșitoare. Acest sentiment pe care-l încearcă vizitatorul își are soriginea deci în primul rînd în aceste elemente. Notăm de ase-

menea numărul impresionant de artiști, exponanți, din toate generațiile. Sînt puse alături de creațiile celor mai ilustre nume ale artei românești clasice și contemporane — lucrările celor din

Civilizația ochiului

O expoziție de excepție FILOCALIA

generațiile mai tinere sau chiar foarte tinere fără nici un fel de prejudecăți. Avînd în vedere numărul mare de artiști participanți, să cităm doar cîteva nume: Camil Ressu, Theodor Palady, Dimitrie Paciurea, Corneliu Baba, Gh. Apostu, Vladimir Zamfirescu, Sorin Dumitrescu, Horia

Bernea, Sorin Ilfoveanu, Vasile Gorduz, Mihai Sărbulescu.

Așadar, expoziția de pictură și grafică deschisă sub genericul „FILOCALIA” reunind artiști români din toate generațiile relevă în acest fel stiluri, limbaj și tehnici variate păstrînd adeseori rezonanțele unei tradiții comune și unghiuri de vedere proprii, inedite. Constituindu-se într-o veritabilă panoramă a unor diferite modalități de exprimare artistică „FILOCALIA” provoacă dincolo de contactul estetic o incizie care are darul de a face deschiderea către marea lumină a Dumnezeirii pe care timpul de veacuri a așezat-o în inima românilor și care nu i-a părăsit niciodată.

Majoritatea lucrărilor accesibile (după cum am spus) — pentru prima oară publicului larg, în contextul expoziției „Filocalia” are darul de a provoca acea sublimă ardere interioară prin fiecare element al său, creînd un spațiu al comunicării cu Dumnezeu și cu noi înșine.

GABRIELA BIDU

„Cine are nevoie de teatru?”
Fotografie de **SORIN MOISE**

S-a desfășurat **Festivalul național de teatru**. Cîteva titluri: „O trilogie antică”, „Visul unei nopți de vară”, „Bine mamă, dar aș-

tia povestesc în actul doi ce se petrece în actul I”, „Ubu rege”, „Teroare și credință”, „Comedia erorilor”. Din juriu au făcut parte George Constantin, Gina Patrichi, Dana Dogaru, Mihai Mănușiu,

Viața pe scenă

Festivalul național de teatru

Dumitru Solomon, Marian Popescu. În fiecare dimineață, la sediul UNITER au avut loc colocvii și dezbateri pe marginea spectacolelor. Ministerul și primăria au alocat 1,5 milioane, dar nu este sigur că la actualele prețuri vor ajunge. Festivitatea de decernare a premiilor s-a desfășurat luni, 26, ora 18, la Sala Grădina Icoanei.

Diana Laura Rad (Oradea): cit de multe lucruri se pot spune în atît de puține cuvinte! De ce șomați? Povestiți-mi ceva despre aventurile dvs., ca inginer constructor, pînă la demisie. Mă interesează. În ceea ce privește poemele trimise, ele par exercițiile de singurăitate ale unui spirit sensibil. Deși sînt scrise în atît de diferiți, între ele nu se vede, însă, nici o distanță din punct de vedere estetic. Toate sînt la nivelul poemului din adolescență. Ca să evoluezi, și în poezie, trebuie să exersezi cuvîntul cîteva ore pe zi cu consecvența gimnastului la birnă. Altfel nu se obține marea performanță. Dar acest exercițiu încapătinat pretinde sacrificii mari. Cine are curajul?

Popovici Cristian (Tîrgu Frumos): e bine că iubiți poezia. Cu cît vor fi mai mulți oameni în lume apărători ai poeziei, cu atît mai apărută va fi lumea de oameni adevărați. Dar de la iubirea pentru poezie la practicare ei e de făcut un pas care trece neapărat prin cultură. Versurile trimise nu fac dovada prizei dvs. zilnice la pagina de poezie actuală. V-ați cumpărat, de exemplu, noua carte a lui Florin Iaru, **Înnebunesc și-mi pare rău**? Mai scrieți-mi după ce o recitiți de cel puțin trei ori!

Angela Dascăl (Tîrgu Mureș): mulțumesc pentru aprecierile la adresa rubricii. Ca să fim chit la complimente, o să vă spun că aveți un scris atît de frumos încît aș prefera să-mi trimiteți în continuare poeme caligrafiate de mîna dvs. și nu bătute la mașină. Sînt lucruri bune în poemele trimise („un zid alcătuit din milioane de porți”) dar probabil sînteți foarte tînără. Dacă sînteți încă elevă, începutul e bun, aveți o sensibilitate clară și o cla-

ritate pe măsură a expresiei — lucruri de la care se poate porni la drum lung. Conectați-vă cît puteți de repede la poezia care se scrie acum. La Tîrgu Mureș apare o excelentă revistă literară, **Vatra**, în care scrie unul din cei mai puternici critici de poezie, Al. Cistelean. Urmăriți această revistă, citiți cronicile criticului, fiți pe fază la cultura tînără și mai scrieți-mi. Aștept cu încredere evoluția dvs.

Ana-Diana (și mai cum?), (Baia Mare): v-aș ruga să vă bateți poemele la mașină, intrucît

Correspondență literară

nu sînt sigur că am înțeles corect multe dintre poeme. Remarc poemul dedicat lui N. Steinhart și „de nicăieri, de peste tot” care se încheie cu două versuri memorabile: „și Dumnezeu meu / se roagă mai departe”. Nu înțeleg ce e cu preamultele greșeli de ortografie care apar în paginile trimise. Reveniți, cu mai mare atenție. Și o semnătură întregă!

Bejan Ion (Timișoara): mi-e imposibil să vă înțeleg scrisul. Păcat de cele 12 pagini trimise (probabil cu poeme). Bateți-vă neapărat textele la mașină, indiferent cui le trimiteți. Altfel nu aveți nici o șansă de răspuns.

Costică Dascălu (Pitești): Sînt versuri, dar din păcate nu e poezie. Sau e una de album, pentru uz familial. Cel mult, poemele dvs. ar putea funcționa ca texte pentru un autor de romane. Ce aveți dvs. e doar un instinct poe-

Am stat de vorbă cu unul dintre organizatori, criticul Mircea Ghițulescu, directorul Direcției teatrelor. „Am încercat să stîrnim interesul publicului în jurul spectacolului de teatru și să dovedim că, deși s-a așternut o oarecare indiferență față de viața teatrală, s-au făcut totuși spectacole bune și foarte bune. Pînă o publicitate foarte bine organizată cred că vom recîștiga interesul publicului. Foarte important va trebui să fie rolul criticilor, care prin intervențiile lor din presă vor trebui să susțină mișcarea teatrală”. „Rep. — Am văzut aproape toate spectacolele și multe dintre ele nu sînt prea bune. Nu credeți că aceasta va oferi publicului scuza deșertării lui din sălile de teatru?”. „M. G. — Nu mă tem pentru că nu sînt de acord cu părerea dumneavoastră. Chiar dacă nu sînt geniale, fiecare are cîteva momente care pot seduce și cel mai exigent public. Iar rostul unui festival este de a oferi un eșantion din cele mai bune spectacole ale anului, nu neapărat spectacole de performanță”.

AURELIA BORIGA

tic care a rămas în afara minimei culturi necesare pentru a putea scrie literatură de valoare.

Sebastian Sanda (Pîncolă): Scrieți, vă rog, și dvs. mai îngrijit. Îmi ușurează lectura. Ați făcut un salt serios de la picul anterior. Lectura din Nichita Stănescu v-a priit. Sînteți încă sub aripa sa, dar în sens bun. I-ați descoperit pe poeții cu cărți publicate după 1980? Destinul viitor al poetului care sînteți nu depinde decît de consecvența lecturilor de calitate, cit și de formarea dvs. ca om de cultură într-un centru universitar cu solide tradiții culturale. Am reținut trei poeme pentru publicare într-un număr viitor.

Constantinescu Dora (Constanța): e foarte mult adevăr în tot ce spuneți. Aveți o intuiție care merge la sigur și, în plus, o curgere frumoasă a frazei. N-ați vrea să-mi trimiteți niște (hai să le zicem reportaje) despre problemele locului dvs. de muncă, despre singurătățile dvs., despre orice. Cred c-ați scrie niște pagini extrem de cinstite și originale. Adică, exact de ceea ce e nevoie acum. Și oricînd. Aștept!

ION ZUBAȘCU

Hopa, Petrică!
Desen de **CRISTIAN BALTARIU**

„NU ȘTIU CE NE VA ADUCE ZIUA DE MIINE” ■ UN SISTEM DE FINANȚARE DEOCAMDATĂ DEFICITAR ■ MULTORA ÎNCĂ LE E TEAMA ■ TARA NOASTRĂ ARE NEVOIE DE O ARHIVĂ VIZUALĂ ■ AVEM FOARTE BUNI PROFESIONIȘTI AI FILMULUI DOCUMENTAR ■ ÎNTRE FILMUL „DE ARTĂ”, CEL „COMERCIAL”, ȘI PRIVATIZAREA CINE-MATOGRAFELOR ■ ZBATERILE, CONFRUNTĂRILE, DRAMELE UNEORI TRAGI-COMICE PRIN CARE TRECE ROMÂNIA — SĂ NU FIM GREȘIT ÎNTELEȘI ! — REPREZINTĂ UN PARADIS PENTRU UN DOCUMENTARIST AUTENTIC ■ „SINT FOARTE PUTINE CAZURILE ÎN CARE CINEVA TE PLĂTEȘTE, PENTRU A-I SPUNE... ADEVĂRUL !” ■ NOI NU PRETINDEM CĂ PUTEM DA SOLUȚII, DAR PUTEM PREZENTA FENOMENUL SOCIAL-POLITIC ACTUAL ÎN FORMA SA CEA MAI CORECTĂ !

„Sintem o instituție cuprinzând 360 de salariați, din care circa o treime sînt regizori și operatori — unul dintre cele mai mari studiouri de profil din Europa, socotind numărul de profesioniști, sau capitalul artistic și uman important pe care-l avem, luați-o cum vreți ! — și vă pot mărturisă că, începînd cu 22 Decembrie 1989 și pînă la ora actuală (exceptînd minieră din 13-15 iunie a.c., în care oamenilor noștri nu de soarta lor le-a fost frică, ci de cea a aparatelor, extrem de scumpe și puține în dotare !), am filmat TOTUL !” — își începe regizorul MOSCU COPEL, director, din luna iulie, al STUDIULUI „SAHIA” (fost, pînă nu de demult, Studioul de filme documentare „Al. Sahia...”), lunga sa confesiune. Din care voi rezuma, firește :

Denumirea de „SAHIA” a fost păstrată din două motive. Primul : devenise o firmă cunoscută în străinătate, apoi : într-o limbă moartă, cuvîntul Sahia înseamnă „adevăr” (sumeriană ? !). Pînă la Revoluție, studioul realiza filme documentare și, mai ales, de protocol (există o secție specială ce se ocupa de înregistrarea tuturor vizitelor și primirilor efectuate de dictatori). Lista temelor „prohibite” în perioada respectivă a fost imensă și, după 22 decembrie, exact acest aspect l-a constituit, și îl mai constituie din păcate, frîna de care s-a izbit noua conducere : o teribilă inerție, o teamă în a aborda subiecte fierbinți. Încă se mai doresc filme neutre, care nu supără pe nimeni — „funcționează încă o autocenzură, tabu-urile sînt adînc înrădăcinate în fiecare, mi se pare firesc !”... Lucrurile sînt însă în curs de schimbare, asistăm la un fel de „dezgheț”. Transformările ultime din Europa, au dus la o foamă extraordinară de filme documentare. La „Sahia” e de lucru

pentru toată lumea, au apărut însă și fricțiuni, o serie de lupte intestinale care se concretizează chiar în atacuri la persoană, în bună măsură ele datorîndu-se și sistemului greoi de finanțare : „Deși realizăm peste 300 filme pe an, noi nu costăm mult — bugetul nostru este echivalentul a 3 filme de lung metraj ! — iar din punct de vedere profesional, calitativ, îi batem pe ceilalți la fund, ca să zic așa, și o spun fără falsă modestie !”... Și

Lanterna magică

Studioul „SAHIA”

apoi, prin însăși esența sa, filmul documentar ființează într-o zonă miraculoasă : mai devreme sau mai tîrziu, el se transformă în istorie ; devine ARHIVĂ VIZUALĂ A ROMÂNIEI, cea mai penetrantă dintre toate arhivele posibile. „Noi sintem cronicarii cei mai autentici și nepărtinitori ai vremurilor noastre, probabil de aici și greutatea finanțării adecvate a studioului nostru : sînt foarte puține acele cazuri în care cineva te plătește, pentru a-i spune adevărul !”. Fără a dori să fie greșit înțeles, Moscu CopeL afirmă — iar noi îl susținem — că toate zbaterile, confruntările, dramele uneori tragi-comice prin care trece societatea noastră, reprezintă un adevărat PARADIS pentru un documentarist autentic. „Oamenii au căpătat un fel de imunitate față de avalanșa informațiilor scrise, față de presă, care în unele cazuri mai mult dezinformă

mează ; pe de altă parte fenomenul TV, cel puțin așa cum se prezintă el la ora actuală, este total compromis ; am curajul să spun că singurul care mai poate face ceva pentru înțelegerea cit mai corectă, în viitor, a acestor zile, este filmul documentar !”.

La ora actuală documentariștii sînt foarte prost plătiți : un regizor cîștigă mai puțin de o treime din cîștigul unui simplu vinzător din comerțul particular. Mulți sînt tentați să plece, deși, profesioniști redutabili fiind ; a apărut concurența unor întreprinderi-pirat, care strică firma documentariștilor autentici (mai ales prin reclame — căci nu trebuie să se uite că „Sahia” face și filme comerciale, de reclamă, turistice, etc. : un sector extrem de rentabil, care aduce statului cîștiguri însemnate, chiar și în valută, și datorită căruia studioul poate deveni, repede, mai mult decît onorant !). Se așteaptă, cu nelișiște dar și cu speranță, noua Lege a salarizării — prin care se prevede a se plăti nu numai producția, dar și calitatea — „trebuie să apară o lege care să protejeze filmul de scurt metraj, să prevadă obligativitatea difuzării acestora în complexitate, așa cum se procedează în majoritatea țărilor dezvoltate”. Se așteaptă trecerea și la folosirea aparatului video, sînt în curs de perfectare coproducții cu Franța, S.U.A., Elveția, Anglia. Noua conducere a studioului are desigur probleme, nu dintre cele mai simple, dar și speranțe, iar Moscu CopeL e un încapătînat : „Nu se poate să nu se schimbe ceva !”.

Pe scurt : Studioul „Sahia” se află într-un profund proces de restructurare, în care autenticul, calitatea și rentabilizarea sînt trei date esențiale. Așa cum se afirmă că o țară nu poate exista fără istorie, la fel, o cinematografie autentică nu poate exista fără o arhivă : în cel din urmă caz, arhiva asta e reprezentată de filmul documentar. Este o datorie nu numai a celor din interiorul studioului, dar și a celorlalte organe de stat menite a veghea la înfăptuirea acestui obiectiv de înestimabilă valoare națională : înregistrarea cronicilor vizuale a transformării României într-un progres și democrație.

HORIA PĂTRAȘCU ■

Un afiș de concert numai cu muzică românească ? Pare ceva absurd, ne amintește de defunctul festival „C. R.” ! Iată cit de departe sintem de adevăr, cit de marcați sintem de adevăr, cit de preții, de timpul trecut. Am ajuns să credem că a propune în concert muzică românească este o obligație de tipul „comandamentelor sociale”. Toți dezertează în fața unei asemenea întreprinderi, parcă ne-am feri de o mîncare sleită, cu care am fost îndopați cu sila. Chiar Ministerul Culturii gîndește că promovarea creației originale este o „treabă” a Uniunii compozitorilor, care nu se preocupă doar de compoziție ci și de... vînzare.

Premisa este falsă, dăunătoare, tînde spre un ireversibil proces de pauperizare culturală. Dacă nu vrem ca o școală componistică cu recunoscută faimă internațională, care ne definește și ne reprezintă, să ajungă (să decadă) la nivelul anonimului, dacă nu vrem ca marile noastre comori componistice, cu care pe drept ne putem mîndri, să devină «partituri de sertar», atunci trebuie să facem ceva. Să ne reanalizăm optica, începînd cu interpretii —

dirijori, orchestre, solști — și continuînd cu publicul, cu critica muzicală. Anul 1990 a fost în acest sens, un prim pas spre neant. Nu ne putem opri ? Nu putem, cu deplină conștiință a marilor valori pe care le avem, venind din trecut și continuînd prestigios în prezent, să facem ceva pentru

Univers sonor Săraci cu muzică bogată ?

a șterge din gîndul nostru o asemenea greșită judecată ?

Am asistat la un eveniment — Concertul de muzică românească susținut de Orchestra de Studio a Radioteleviziunii sub bagheta lui Cristian Brăncuși. Ideea programului slujită exemplar de muzicieni nu a avut aderență dorită din partea publicului (inclusiv din partea membrilor Uniunii compozitorilor !). Totuși cele trei titluri alese își meritau pe deplin

aplauzele. Căci Dumitru Capoiu, în conversațiile spirituale Valse ignobile et pas sentimentales pe versurile franțuzești ale lui Topîrceanu, se dovedește un maestru al calamburului subtil preluat și relansat de Bianca Manoleanu. Căci Concertul pentru viola de gamba și orchestră al lui Miriam Marbê este o invitație la visul în care poți pătrunde fără teama de a nu înțelege ghidajul sensibil al unui arcuș remarcabil — Robert Dumitrescu — contribuind la efectul scontat. Căci Sincronie II de Ștefan Niculescu are o forță de pulsație vitală în care ideile se îmbină surprinzător în propunerea unui dialog stilistic pornind de la Enescu și Bartok, de adîncă semnificație pentru destinul artei sunetelor. Cristian Brăncuși, lector și interpret al acestor opere, ne-a revelat o realitate, a pledat pentru o atitudine. Dirijor și orchestră, și-au împlinit menirea semînd, alături de cei trei compozitori, un eveniment. Spre lauda lor, cu muzică românească. Noi, ceilalți, ce avem de făcut ca să ștergem negurile trecutului, fără a pune altele în loc ?

GRIGORE CONSTANTINESCU ■

Ideea unei june universități ecologice de a lansa un concurs de arhitectură pentru zidirea campusului său trebuia să fie o prelungire firească a programului politic al partidului girant, ilustrîndu-i apetitul pentru stabilirea unui adevărat sistem de valori. Arhitecții minai de entuziasm au dat buzna pe poarta numitei instituții fiind întîmpinați cu zîmbete protocolare și vestea că taxa de înscriere la concurs se ridică la 2900 (douămii nouă sute) lei.

Pentru cei neobișnuiți cu astfel de competiții, inclusiv pentru dl. Drimer, vom menționa că în lume se practică UNEORI astfel de taxe dar fără a depăși valoarea unui cîștig mediu pe o zi. Tinerii noștri arhitecți ar trebui să

țopăie de bucurie la gîndul că li se înșfacă veniturile pe o lună întregă. Universitarii particulari ecologiști își pun amprenta o-

O cacalma: primul campus

riginalității balcanice „liberalizînd” taxele mult peste limita bunului simț. Dinși înțercă să-și justifice opțiunea prin nevoia acoperirii cheltuielilor de organizare.

Domnilor, nu uitați că dumneavoastră aveți nevoie de arhitecți, și nu invers.

„Un om curat într-o lume curată” zice deviza ecologiștilor. Și încep prin „curățirea buzunarelor”. În această situație se vor putea prezenta în concurs doar instituții de stat. Un sfat pentru dl. Drimer : dacă EU aș fi nevoit să organizez un concurs de arhitectură știind că el trebuie cîștigat de un amic al meu, atunci aș pune ca taxă de înscriere o sumă în jurul a trei mii de lei, pe care nu ar putea-o plăti decît bunul meu prieten. Astfel juriul va da cîștig de cauză unicului și celui mai bun proiect. Fără complicații fără surprize, fără scrupule.

arh. FLORIN BICIUȘCĂ ■

După 1 Decembrie 1918 n-a venit Unirea, ci ocupația militară

interviu cu VASILE MIRCEA ZABERCA, doctor în istorie, consilier șef al Inspectoratului județean de cultură Caraș-Severin

— Domnule Zaberca, vă propun o discuție scurtă, deloc „omagială” (altfel decît, poate, prin data apariției revistei). Dumneavoastră ați terminat o carte și ați publicat, în ultimii ani, numeroase studii privind unirea Banatului cu regatul României. Cred că derularea evenimentelor aici, în inima Banatului de sud, la Reșița, va trebui pusă în altă lumină. E vremea ca studiul istoriei să se deschidă, fără alte ocoluri, spre adevăr.

— Însăși apariția cărții *) — interzisă în 1988 — este o deschidere spre adevărul istoric. De fapt, proiectul de a scoate un volum monumental dedicat Unirii de la 1918, îi aparține academicianului Ștefan Pascu. Împrejurările istorice ale Unirii în Banatul de nord au constituit preocupările domnului prof. univ. dr. Ion Munteanu, de la Universitatea din Timișoara. Domnia sa v-ar putea întregi imaginea „în mișcare” și foarte frămîntată a Banatului acelor vremi.

— Rețin sugestia.

— În ce privește Banatul de sud, trebuie făcute cîteva precizări. În primul rînd, momentul participării delegației cărășene la Marea Adunare populară de la Alba Iulia. Cei 44 de „delegați de drept” (așa se numeau) și cei 43 de delegați din curentele electorale își au, toți, micromonografiile în volumul amintit (nu pomenesc aici numărul mare de simpli participanți). Chestiunea devine interesantă în momentul în care urmărim pe cine reprezentau acești delegați. Fiindcă ei plecau la Alba Iulia trimiși de instituții bisericești, dar și de fundații culturale, reuniuni de lectură, de cîntări și muzică, reuniuni de femei, institute pedagogice și teologice, reuniuni învățătoresci...

— Vă opresc din enumerare ca să observ un fapt : la „ora” Unirii, Banatul trăia cu intensitate o viață culturală și politică românească. Frumos românească, adică delimitîndu-se prin tradiții, cultură, viață spirituală de celelalte naționalități. Ceea ce deschidea tot mai comunicarea reală cu acestea.

— E adevărat. Însă — cum spuneți — la „ora” Unirii se punea, direct, problema supremației, a dreptului asupra acestui teritoriu românesc, concret a trecerii puterii în mîinile administrației noastre. Chestiunea care n-a fost soluționată, practic, la Alba Iulia.

— Și nici n-a fost soluționată la 1 Decembrie 1918. Ci doar ceva mai tîrziu.

— Acest ceva mai tîrziu a însemnat o perioadă grea și tulburătoare pentru locuitorii Banatului. Ne aflăm la capătul unui uriaș război, căzuse imperiul, căzuse și Germania, Rusia se retrăsese, absorbită de propriile evenimente interne, Ungaria era traversată de zguduiri social-politice și militare. Se nașteva acolo scurta „republică a sfaturilor” de tip rusesc, comunist, cu o ideologie agresivă inclusiv față de România. În aceste condiții, o bună parte a Banatului a fost ocupată de trupe franceze și sîrbești, ca urmare a unei hotărîri a Antantei. O zonă de 15 „plăși” (avînd ca linie de demarcație râul Timiș) a fost ocupată de francezi, sub comanda generalului Leon Farret, comandantul diviziei 11 coloniale franceze. Au fost organizate 14 circumscripții conduse de ofițeri francezi, care controlau poliția și jandarmeria. Administrația rămînea maghiară. În „plășile” Bocșa, Oravița, Anina, Iam, Moldova Nouă, au intrat trupele de ocupație sîrbești. Ca să ajungi de la Reșița la Lugoj trebuia să ocolești Bocșa ocupată, mergînd cu trăsura poștală prin Firliug. Această ocupare, nu lipsită de represalii, a provocat reacții puternice din partea populației române. Amintesc, între altele, greva generală a Reșiței la 20 februarie 1919, data ocupării de către francezi. Mulți români au luat calea pribegiei.

— Dar hotărîrea adoptată la Alba Iulia ?

— Hotărîrea celor 100 000 de participanți la adunare dădea o legitimitate în plus Unirii, dar nu o rezolva în fapt.

— Ce avea s-o rezolve în fapt ?

— În ultimă instanță, armele. După reacția-fulger a armatei române în fața agresiunii militare a lui Bela Kun (reacție care a dus pînă la ocuparea Budapestei), noul guvern al României a hotărît să pună capăt stării de haos și provizorat. Ostașii noștri au intrat în Banat în vara lui 1919 (iunie-august), instaurînd definitiv autoritățile române. Trupele franceze și sîrbești au fost retrase de Antanta, iar explozia de bucurie a populației a găsit, din nou, forme culturale. În orașele Banatului de sud, spectacole de 7 pînă la 14 ore au etalat forța și bogăția spirituală a unei națiuni atîta vreme oprîmăte.

— Despre asta merită să vorbim timp de o carte-două. Din păcate, acum „facem” doar un interviu. Care trebuie să se sfîrșească aici, pentru a reîncepe la Timișoara și în alte părți ale țării. Vă mulțumesc.

RADU CIOBOTEA ■

*) Prof. dr. Ion Munteanu, dr. Vasile Mircea Zaberca — Militanți din sud-vestul României pentru făurirea statului național român, în curs de apariție la Editura Mitropoliei Banatului, 600 p., cu o bogată documentare și ilustrație.

Desăvârșirea unității național-statale românești, în neuitatul 1 Decembrie 1918 la Alba Iulia — act plebiscitar, democratic, legitim și drept în adevărul său istoric — a fost urmarea firească a luptei seculare a moșilor și strămoșilor noștri pentru reîntregirea neamului, dar și consecința directă a revoluției declanșate de frații de peste munți, pe fondul destrămării anacronice monarhiei bicefale austro-ungare.

La ceas aniversar și în economia spațiului afectat paginii noastre, nu vom face istoricul dreptei lupte naționale pentru înfăptuirea Marii Uniri, ci vom evoca doar momentele cele mai semnificative imediat înainte și imediat post 1 Decembrie 1918.

Vom începe cu celebra **Declarație pentru valorificarea dreptului de autodeterminare a națiunii române**, rostită de cetezătorul deputat român Alexandru Vaida Voievod în Parlamentul de la Budapesta, la 18 octombrie 1918. În ședința sa din 12 octombrie 1918, ținută la Oradea Mare, sub președinția lui Teodor Mihali, **Comitetul Executiv al Partidului Național Român din Transilvania și Ungaria** adoptase Declarația de autodeterminare și însărcinase pe deputatul Al. Vaida Voievod cu prezentarea ei de la tribuna parlamentului budapestan. Un citat a toate edificator din Declarație: „Pe baza acelui drept firesc, ca fiecare națiune să poată însăși dispune asupra sorții sale, drept recunoscut acum și de guvernul Ungariei prin dreptul său de armistițiu, națiunea română din Transilvania și Ungaria dorește să facă uz de acest drept și pretinde deci pentru sine dreptul ca, în deplină libertate, scutită de orice învinuire străină, să-și poată determina însăși așezămintele instituționale de stat și raportul său de coordonare între națiunile libere”.

Cumind, a luat ființă **Consiliul Național Român** — compus din șase reprezentanți ai Partidului Național și șase reprezentanți ai Partidului Social-Democrat — care și-a asumat îndrumarea întregului proces revoluționar declanșat în Ardeal. Acest înalt și reprezentativ organism național s-a adresat, prin **Manifeste**, națiunii române — pentru evitarea haosului postbelic și organizarea în vederea revenirii la patria mamă, România. Un **Manifest**, lămuritor acțiunilor întreprinse, a trimis Consiliul Național Român și către popoarele lumii, la 20 noiembrie 1918.

Pe de altă parte, prin **note ultimative și comunicate oficiale**, **Comitetul Național Român** a somat **Consiliul Național Ungar** din Budapesta să procedeze de îndată la predarea guvernării în mâinile noilor organe administrative instituite de națiunea română transilvăneană (consiliile și gărzile naționale).

În toată pregătirilor pentru împlinirea visului de aur al atitor generații de precursori ai reîntregirii naționale, **Marele Sfat Național Român din Transilvania și Ungaria** a dat publicității, la 7/20 noiembrie 1918, **Convocarea** la „Adunarea Națională a națiunii române din Transilvania și Ungaria, la Alba Iulia — cetatea istorică a neamului nostru —, pe ziua de 18 noiembrie/1 decembrie 1918, la orele 10 a.m.”.

Și, astfel, a sosit ziua cea mare, cea mult așteptată. În acea zi de duminică s-a întrunit în Sala Cercului Militar din Cetate (Alba Iulia) **Adunarea Națională a poporului român din Transilvania, Banat și Părțile Ungurene**.

După slujbele în cele două biserici românești ale orașului, delegații s-au întrunit în plen și la ora 10.30, ședința a fost deschisă de către dr. Ștefan Cicio Pop, președintele **Marelui Sfat Național Român** cu sediul la Arad.

Cuvântul lui Șt. Cicio Pop a însemnat o reușită și patetică trecere în revistă a drumului de organizare și luptă, parcurs de națiunea română până în acea memorabilă zi. Finalul discursului lui Cicio Pop: „Cu aceasta, **Comitetul Național** și-a îndeplinit datoria față de națiunea sa. A spus mai mult, voi reprezentanții poporului sfinți chemați! (voci: **Trăiască România Mare!**)... Poporul român este matur. Iși cunoaște chemarea sublimă în lumea civilizată (strigăte: **Vrem unirea tuturor românilor!**). Propunerile le va face **Comitetul Provizoriu**.”

Salut cu dragoste pe reprezentanții Basarabiei: vicepreședintele Sfatului Țării, Pantelimon Halipa și deputatul Grigore Cazacchiu; pe reprezentantul Bucovinei, profesorul Alecu Popovici. Salut corpul voluntarilor din Transilvania și Ungaria cu sediul la Iași: dr. Victor Delev, Vasile Osvaldă, Toma Vasilescu, Eugen Goga și Bihoreanu”.

Au fost numiți ad-hoc, în corpul teh-

nic al ședinței: notari — dr. Laurențiu Onea, dr. Sever Miclea; raportor al Comisiei de reunificare: dr. Ioan Suciu. Acesta din urmă a și succedat la cuvânt, prezentând raportul respectivei comisii, din care rezulta prezența celor 1228 de delegați purtători de credinționale din 130 circumscripții electorale ale celor 25 județe.

Încheierea raportului Suciu: „Adu, astfel, că **Adunarea Națională** este capabilă a aduce hotărâri decisive, prin urmare avem să trecem la constituire”. La propunerea aceluiasi raportor, se alege biroul Adunării, având între președinți pe Gh. Pop de Băsești, între vicepreședinți pe social-democratul Ioan Flueraș, între notari pe dr. Silviu Dragomir, și social-democratul Iosif Ciser.

După o scurtă alocuțiune de mulțumire recunoscătoare pentru onoarea acordată, **președintele Gh. Pop de Băsești** declară deschisă **Adunarea Națională**, și invită la tribună pe **Vasile Goldiș** spre a da glas **Expunerii (istorice) de motive și Hotărârilor întru Unire**.

Din proiectul de rezoluție, extragem ca o succintă exemplificare chiar primul punct: „**Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918, decretază Unirea acelor români și a tutu-**

te-un singur stat, că numai așa poate contribui la înaintarea civilizației mondiale conform însușirilor sale proprii. Îndeosebi noi, românii din Ardeal și Ungaria, simțim în drept să cerem această unire, fiindcă aici la noi e leagănul românismului. Numai o crudă barbarie poate împiedica, ea însăși, vatra, leagănul, să fie despărțit, să rămână separat, atunci când toate celelalte se unesc. Și Ardealul trebuie să fie o parte întregitoare din corpul Națiunii Române. În afară de dorința noastră obștească de a ne apropia de sînul mamei noastre, toate argumentele științifice și sociologice întăresc justetea revendicării noastre — ele au înfăptuit **România Mare (Aplauze vii)**. Aclamările d-voastră cu care ați întâmpinat proiectul de rezoluție, ce vi s-a citit înainte, arată dorința noastră vie, care e și dorința lumii culte, care stă alături de noi.”

Nimic dar nu ne poate sta în cale să înfăptuim această dorință. Trebuie să cerem încorporarea fără întârziere și pe veci într-un singur Stat al tuturor românilor”.

Social-democratul Iosif Jumanca, la rîndul său, într-un aplaudat discurs, a ținut să declare: „Vrem unirea tuturor românilor. O vrem și simțim gata a lupta cu toate mijloacele pentru înfăptuirea și pentru apărarea ei... Noi, muncitorii români, ne simțim una cu întreg neamul românesc”.

Nemăkerind nimeni cuvîntul pe marea singurului punct înscris pe ordinea de zi, președintele Gh. Pop de Băsești consultă **Adunarea** dacă dorește să voteze **Rezoluția** propusă de Vasile Goldiș, pe puncte sau în integralitate ei. Unanimitatea celor prezenți cere votarea documentului în întregime sa.

Solemn, octogenarul președinte se ridică din fotoliul său și pune întrebarea: „Primește onorata **Adunare Rezoluțiunea**?”

Adunarea erupe în aprobări unanime: Vrem o singură **România** a tuturor românilor!

După minute, în șirul cărora însuflețirea tuturor se manifestă în aclamațiuni frenetice, președintele constată că **Adunarea Națională a poporului român din Transilvania, Banat și Părțile Ungurene** a primit **Rezoluțiunea** prezentată prin Vasile Goldiș în întregime a ei și

lui Național (ce-și depunea mandatul), cum și „organului de executiv înghetbat la Arad sub numirea de **Marele Sfat Național Român**, pentru munca desfășurată cu atîta dragoste și însuflețire pentru realizarea visului de veacuri al nostru”.

În revelatoarea sa predică, **episcopul Ioan I. Papp** al Aradului a asemănat ziua de 1 Decembrie 1918 cu ziua de 15 mai 1848, moment în care întreaga asistență a intonat imnul național „Deșteaptă-te, române!”.

În final, **episcopul de Arad**, el însuși unul dintre cei trei președinți ai **Adunării**, a conchis: „După toate acestea, mulțumind tuturor care au concurs cu cuvîntul și cu fapta dragostei lor de neam la ajungerea acestui scop și rugînd pe Dumnezeu să binecuvînteze lucrările noastre, adică să ne învrednicească a vedea întrupată dorința exprimată de noi cei prezenți în concluziile **Adunării noastre Naționale** de acum, declar ședința **Adunării noastre Naționale** convocată pentru ziua de astăzi, de încheiată”.

Președintele Gh. Pop de Băsești a suspendat, apoi, ședința pentru „a putea fi aduse hotărârile luate și la stîrea sufelor de mii de români, care așteaptă pe **Cîmpul lui Horea** vestirea lor”.

În fața imensității maselor de oameni au fost improvizate mai multe tribune de pe care se aduceau la cunoștința su-

ror teritoriilor locuite de dinșii, cu **România**”.

Încheierea cuvîntării lui Goldiș: „În sfîrșit, vă rog să primiți aceste rezoluțiuni și închei cu aceea, că legătura sfințită a celor 14 milioane de români ne îndreptățește azi a zice: **Trăiască România Mare!**”.

Apoi, președintele **Adunării** a anunțat următorul orator — **Iuliu Maniu**. Intrucît în ultimele patru decenii acest frumos discurs a fost ca și prohibit în România, vom insera un pasaj mai amplu din el:

„Dacă privim îndărăt la suferințele îndurate de neamul românesc, dacă ne amintim de singele vărsat, nu știm cum să mulțumim lui Dumnezeu, că ne este dat, nouă, celor din generația de acum, să trăim aceste timpuri de înălțare. În aceste momente solemne, ne vom purta vrednic de timpurile pe cari le trăim. Vrednicia națională se judecă după înțelepciunea, cumințenia și înălțarea suflătească, cu care se aduc hotărâri che-mate să croiască soarta noastră.”

Noi ne simțim, ca orbul care de zeci de ani n-a văzut lumina zilei, cînd printr-o binefacere dumnezeiască i se deschid ochii și vede lumina sfințită a soarelui. Noi simțim aici ochii poporului, care văd azi lumina libertății neamurilor. Înainte de a lua hotărâri, trebuie să ne închinăm înaintea acelor care au ajutat, ca lumina aceasta să strălucă în noi. Aceștia sînt vitejii din glorioasa armată română. (Strigăte viitoare; să trăiască), conduși de marele lor căpitan: **Regele Ferdinand** (toată adunarea se scoală în picioare și strigă **Trăiască Regele Ferdinand! Trăiască Regina Maria!**)

Nu pot vorbi mai departe, pînă ce nu las să ne înclinăm capetele noastre înaintea acelor morți și apoi înaintea celor vii, care au luptat pentru înfăptuirea idealului unității românilor.

Istoria ne-a învățat că nu trebuie să așteptăm nimic de la împărații străini și de la fiii altor neamuri. Cel de la propriile noastre puteri. Adevărul ce ne călăuzește acum e că singura noastră forță, care ne poate ține în viitor e aceea provenită prin unirea tuturor românilor.

Ce aș putea adăuga încă, ca să întărim convingerea în noi, că unirea tuturor românilor este o necesitate de viață a românilor de pretutindeni? Această unire noi avem dreptul să o pretindem pe baza ființei noastre unitare naționale. Sîntem toți de aceeași tradiție și cu aceleași aspirațiuni. Ce ar mai putea să împiedice, ca această unire, ce există în noi, în suflătele noastre să se înfăptuiască în realitate: ca această **Națiune Română** să fie un singur trup și suflet?

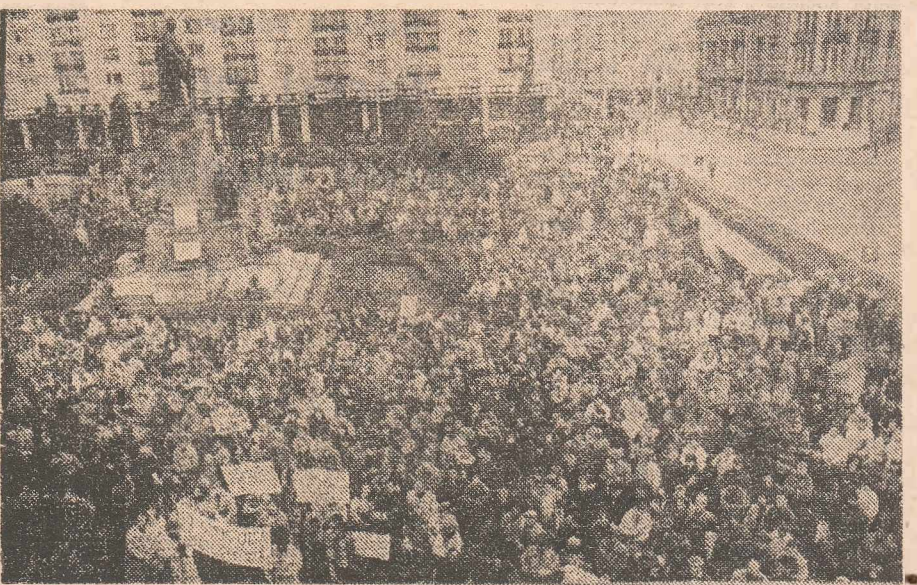
Toată lumea a recunoscut acum, că fiecare popor trebuie să se constituie în-

telor de mii hotărârile adoptate în **Adunarea Națională**. Între vestitori, chiar în fața prezidiului **Adunării**, a rostit un discurs istoric **episcopul Miron E. Cristea** al Caransebeșului.

„Nu ne putem gândi astăzi la altceva — sublinia episcopul de Caransebeș — decît la aceea, ce-au hotărît și făcut frații din Basarabia și Bucovina, adică la **Unirea cu scumpa noastră Românie**, alipindu-i întreg pămîntul strămoșesc.”

„După aceste cuvinte, poftesc pe preasfințitul **episcop dr. Iuliu Hossu** de la Gherla să citească **Hotărîrea** adusă în această privință.”

Urmează o scurtă dar înălțătoare predoslovenie a episcopului Hossu, după care acesta numește **dezideratul** imperativ: „În lumina celor expuse pînă aici, din încredințarea și în numele **Marelui Sfat al Națiunii Române din Transilvania, Banat și Părțile Ungurene**, rog

Demonstrație la Iași sub lozincă: „O singură **Moldovă!**”
Fotografie de GIG MOTOIANU

astfel unirea acestor provincii românești cu țara-mamă și cu celelalte provincii surori deja unite este pentru toate veacurile decisă.”

Pînă la unirea definitivă — administrativă, judecătorească etc. — s-a ales **Marele Sfat Național** (250 membri) și organul său executiv permanent, **Consiliul Dirigent**, menit să coordoneze perioada de tranziție. Propunerile pentru componența **Marelui Sfat Național** au fost făcute de Al. Vaida Voievod și aprobate în unanimitate de **Adunare**.

Episcopul dr. Demetriu Radu al Oradei Mari propune (și se primește cu unanimitate) ca **Adunarea Națională** să exprime mulțumiri iubitelui său președinte Gh. Pop de Băsești, **Comitetu-**

Mărita Adunare Națională să binevoiască a primi și a anunța, ca ale sale, următoarele hotărâri”. Citește textul **Rezoluției Goldiș**.

Și din nou cuvintele sfințite ale episcopului de Gherla: „**Fericit am vestit hotărîrea judecătii lui Dumnezeu prin reprezentanții a toată suflarea românească**; fericiți voi, care ați pecetluit pe veci **Unirea** cu țara-mamă. O viață întrecagă veți mărturisi cu mîndrie: «**Și eu am fost la Alba Iulia!**»... **Trăiască România Mare**, una și în veci nedespărțită. Amin”.

Între timp, ieșise mîndrul soare de sub norii ce acoperiseră pînă atunci întregul orizont. Entuziasmul mulțimilor ajunsese într-o culme de nedescris. E-

n Cristea și Iuliu Hossu se n fața asistenței cu roua civiri. În mijlocul aclama- ul de Caransebeș profe- m ne vedeți aici îmbrăți- așa să rămână îmbrățișați, rații României".

două săptămâni — date le efectuării călătoriei la delegația fraților de peste a șefului statului român, lui din palatul regal, Ac- la Alba Iulia. Din mesa- asile Goldiș în fața rege- I: „...Sire, noi îți aducem moșilor noștri, dar tot- em și sufletele tuturor ro- zi care trăiesc în Transil- și Țara Ungurească. Pri- oștea cu care ți-o aducem, inire a acelor țări, primesc- de fidelitate și omagiu- ne de români locuitori pe si întinde asupra lor sim- rnic al majestății tale".

suveranului: „În numele i Vechiul Regat, din Ba- Bucovina, astăzi uniți, cu unostință primesc hotărâ- oștri de peste Carpați de atea națională a tuturor leclat pe veci unite în Re- toate ținuturile locuite de Tisa pînă la Nistru".

Hotărârii de la Alba Iulia **Decretul Regal** din 11 de- investit cu putere de lege Parlamentului României anuarie 1919. Aceste acte nale au avut la bază sub- ort către regele Ferdinand ui Consiliului de Miniștri e externe **Ion I. C. Brătia-** istoric aflat decenii de-a și pe care-l transcriem articolului nostru din a-

ecacuri neamul românesc tatea lui.

ind prin războiul general menire a întreprins lupta te și drepturile națiunilor, a a socotit de datorita lui a acestor puteri și im- să și jertfească fiii pen- a fraților noștri asuprași, ferințe vitejia minunată a e își găsește răsplata. Ală- și ei aliați, România este învingătorii lumii, Basa- vina s-au unit cu patria- este Carpați, românii, care noi de atita vreme aștep- tregirii neamului, îndată t spune gîndul, au procla- cea lor Adunare Națională lba Iulia, în 18 noiembrie/ 1918, unirea lor necondi- a pururea cu Regatul Ro-

adunării Naționale a înfă- voastre actul Unirii, pe a decretul-lege de față astre să-l întărească, spre definitivă unității noastre um deplin înfăptuită peste le locuite de români.

asta, în ziua cînd marii sint învingători, izvorăște le viață a poporului ro- jia soldaților noștri, și din tă a românilor de pretu-

reiază pe ființa însăși a mînesc, care de aproape ani, în mijlocul vitregilor să și păstreze neatins ca- onștiință națională.

nă pe cerințele istorice, a desființarea tuturor gră- pe și nefirești și statorni- după principiile naturii. fine de nevoile neamului re nu poate trăi despărțit prin unirea laolaltă a tu- di își poate îndeplini cu fo- renire și cu strălucire pen- ea civilizatoare în această

prin acest decret-lege vo- i din Alba Iulia, majesta- nscerie în istoria poporului deauna și de pretutindeni act al istoriei noastre na- pentru care generații na- t și au murit, acela în nă- i au trăit de la Nistru și toți românii despărțiți de iloasă, și puneți, Sire, pen- nelia unei Români mari ti naționale, pe care să se înainte dezvoltă în pace și treg neamul românesc, mai profund respect, Sire, voastre prea plecat și prea r".

STELIAN NEAGOE ■

UNIREA BUCOVINEI CU ROMÂNIA (II)

Prin urmare, Congresul General al Bucovinei, care a hotărît Unirea, și-a desfășurat lucrările la 15/28 noiembrie 1918, în Sala Sinodală din Palatul Mitropolit al Cernăuților. Ordinea de zi: Stabilirea raportului politic între Bucovina și regatul României. Ora 11 i.a. Pe lingă cei 99 reprezentanți legiti- mi ai populației bucovinene, partici- pau ca oaspeți din Basarabia: Pante- limon Halipa — vicepreședinte al Sfa- tului Țării din Chișinău, Ion Pelivan — ministrul de justiție în guvernul Basarabiei, Ion Buzdugan și Grigore Cazaciu — deputați în Sfatul Țării; din Ardeal: Gheorghe Crișan, secretar al Consiliului Național Român, Victor Deleu, Vasile Osvaldă; generalul ro- mân Iacob Zadac; „mai multe mii de reprezentanți ai tuturor românilor, na- ționalităților și stărilor sociale din păr- țile Bucovinei".

Sedința istorică a fost deschisă de Dionisie Bejan — președintele Consiliului Național Român: „...Vă salut cu inima înduioșată pe voi, fruntași ai neamului românesc din Bucovina, care ați venit cu inima însofletită din tus- patru unghiurile țării, ca să așezați piatra fundamentală pe care are să se clădească trainic și neclintit România Mare!".

A fost ales președinte al Congresu- lui Bucovinei, dr. Iancu Flondor. Se- cretar: dr. Radu Sbiera. Președintele Flondor: „...Cu deosebită satisfacție salut pe reprezentanții naționalităților neromâne din Bucovina (aplaude îndelungate), care, la invitarea noastră, participă în mod oficial la acest sărbă- toresc act". S-a dat, apoi, citire tele- gramelor și scrisorilor de salut din partea guvernului Basarabiei, Societății culturale a românilor din Basarabia, Comitetului Național Român din Cra- iova, ziarului „România Nouă" din Chișinău, mitropolitului Moldovei, Pi- men, precum și din „partea pribegilor ardeleni".

După ce întîmpina cu sentimente de „dragoste pe reprezentanții fraților noș- tri din Basarabia, Transilvania și Un- garia", președintele Congresului ținea să sublinieze: „Onorat Congres, ca după o iarnă lungă și grea, cînd toată viața naturii pare moartă sub sloiul de gheață, primele brînduși ne vestesc că se apropie primăvara, cînd toată natura sub razele calde ale soarelui își serbează învierea, astfel și frații noș- tri din Basarabia, cu prezența lor la Congresul bucovinean, ne vestesc că sub razele strălucitoare ale Coroanei române se va deștepta tot românul la o viață națională fericită. Iubiților frați basarabeni, singele strămoșilor noștri, vîrsat împreună pe plaiurile Moldovei, s-a amestecat și încheat astfel ca toată cruzimea și viclenia dușmanilor noștri n-a izbutit să des- facă această sfîntă legătură. Din adîncul inimilor noastre vă zicem bine ați venit pe acest vechi pămînt al Moldo- vei, care nu e numai al nostru, ci și al vostru. Trăiască frații basarabeni!" (Aplauze).

Trecîndu-se la ordinea de zi, pre- ședintele Iancu Flondor declara: „Am onoarea să vă fac propunerea ca să votați următoarea moțiune de pri- mire". Textul istoricei Moțiuni l-am redat în numărul trecut al revistei „Flacăra".

Aplauzele furtunoase și „repetate continuu" au confirmat primirea pro- punerii. S-a dat după aceea cuvîntul lui Ion Nistor, membru al Congresu- lui, care a rostit, documentat și eloc- vent, expunerea de motive asupra conținutului Moțiunii: „...Națiunea română este una și nedespărțită de la Nistru pînă la Tisa. Aceași obîrșie, același grai, aceeași dolină, aceeași da- tini și obiceiuri pretutindeni. Dar vi- tregia vremurilor a împiedicat pe în- așii noștri de a crea un stat națio- nal unitar, care să cuprindă neamul întreg în hotarele lui etnice...

Astăzi, cînd Austria s-a prăbușit sub greutatea păcatelor și crimelor ei se- culare, noi, urmașii băștinășilor ace- stei țări, ajunși stăpîni deplin pe ho- țările noastre, declarăm actul de ce- siune de la 1775 nul și neavenit, și hotărîm realipirea țării noastre la Mol- dova, din trupul căreia fusese ră- pită...

Ținînd seama de toate acestea, am onoarea de a recomanda onoratului Congres primirea moțiunii de Unire, propusă de dl. președinte".

În continuare, a cerut cuvîntul Va- sile Bodnărescu, membru al Congresu- lui, care — „constînd că moțiunea pro- pusă de dl. președinte al Congresului, precum și discursul festiv al d-lui I. Nistor au fost aclamate de Congres cu cea mai vie însuflețire — crede că nu mai e nevoie să se continue dis- cuțiunea asupra moțiunii și propune închiderea discuției". Propunerea res- pectivă a fost primită cu unanimitate de voturi. Cu toate acestea, președin- tele Congresului anunța că, încă înain- te de închiderea discuției, se înscri- suseră la cuvînt reprezentanți ai consi- liilor naționale polon și german din Bucovina.

A fost invitat, la tribună, mai întîi, reprezentantul polonilor, dr. Stanislaus Kwiatkowski: „...Noi, polonii bucovi- neni..., salutăm călduros ziua sfîntă a renașterii României unite.

Recunoaștem pe deplin drepturile imprescriptibile ale poporului român asupra țărilor din sudul Nistrului în general și în special asupra Bucovinei...

Polonii bucovineni, în momentul a- cesta istoric al unirii Bucovinei cu glo- rioasa țară mună, dau expresia încre- derii lor neclintite în poporul român".

Declarația polonilor a fost primită de Congres „cu cea mai mare însufe- țire".

Din cuvîntul reprezentantului ger- manilor bucovineni, dr. Alois Leboun- ton: „Așteptînd unirea Transilvaniei și a Banatului cu România și avînd toată încrederea în programul guvern- ului, „Consiliul Național German, în numele germanilor din Bucovina, se pronunță întru unirea Bucovinei cu regatul României".

Și declarația germanilor „a fost luată la cunoștință de către Congres cu mare însuflețire".

Președintele Congresului a pus, în cele din urmă, la vot Moțiunea de Unire — „care se votează în aplauzele nesfîrșite ale congresiștilor și asisten- ței".

După care, președintele „constată că Moțiunea de Unire este primită în una- nimitate de voturi".

La un semn, se dezvelesc portretele regelui Ferdinand I și reginei Maria ai României — „în cele mai entuziaste urale ale congresiștilor și asistenței".

În fine, Congresul alege o delegație de 15 membri care, printr-un mesaj, să prezinte Moțiunea de Unire maje- stății sale regelui, la Iași. Între mem- bria delegației: Iancu Flondor, mitro- politul Vladimir Repta, Ion Nistor, Eudoxie Hurmuzachi, Stanislaus Kwiat- kowski.

Au urmat scurte alocuțiuni din par- tea fraților oaspeți — Pan. Halipa, Ion Pelivan, C. Crișan — care „felicită Congresul de Actul Unirii și arată mulțumirea sufletească a românilor din țările reprezentate de ei, pentru acest moment mare".

Congresul a adoptat și telegrame că- tre: șeful statului român; guvernul României; puterile Antantei.

Ordinea de zi a Congresului fiind epuizată, președintele Iancu Flondor a rostit un scurt discurs de încheiere din care am reținut o frază de mare pro- funzime: „...Cînd istoriograful va avea odată să cerceteze nexul causal al is- toricului act săvîrșit astăzi în sala a- cea, el, fără îndoială, se va opri la hotărîrea Consiliului de Coroană al României (14 august 1916) de a intra în lupta cea gigantică alături de puterile Antantei".

În final, „corul intonează: Imnul Re- gal, care e urmat de cele mai vii și nesfîrșite urale ale celor prezenți".

Era ora 13.d.a., cînd președintele Congresului General al Bucovinei de- clara închise lucrările reprezentativului For.

Peste cîteva zile, regele Ferdinand I a primit pe cei 15 membri ai delega- ției Congresului General din Bucovina, în sala Comandamentului Corpului IV armată din Iași. Prezentînd Actul Unirii, președintele delegației, Iancu Flondor, a spus, între alte inspirate

fraze: „...Aducem majestății voastre rege al tuturor românilor inima unei țări întregi...

Această țară ți-o închinăm. Măria Ta, noi toți, nu numai urmașii vaj- nicilor luptători de pe vremuri care n-au uitat niciodată din ce trup națio- nal fac parte, ci și reprezentanții tu- turor neamurilor care cu vremea au venit să se așeze sub blînda și ome- noasa oblăduire a domnilor români ai Moldovei și care știu că România de azi a moștenit toate bunele tradiții ospitaliere ale acelei Moldove.

Acum 144 de ani ne-a desfăcut de Moldova o pace încheiată între turci care n-aveau dreptul să ne înstrăineze și între austrieci care, înainte de a călca granița moldovenească, nu se în- grijiseră de a întreba pe locuitori de voia lor. Astăzi puterea lor nu mai este și nici umbra de legitîmăre pe care a creat-o tratatul cumpărat cu bani nu mai există pentru a se păstra un hotar fără sens, pe care niciodată în chip liber n-am declarat că-l ac- ceptăm.

Plecați mai puțin, ne întorcem a- cum mai mulți. Sufletul cel vechi e neschimbat, l-am transmis oaspeților și fraților noștri de alt neam, care îm- precună cu noi vin înaintea majestății voastre. Nu e o cucerire a armelor, ci întoarcerea la vatră a foștilor despăr- ții, care în majestatea voastră regă- sesc pe părintele demult pierdut și mult dorit".

Emoționat, suveranul a răspuns în puține dar simțite cuvinte: „...Cu a- dîncă recunoștință primesc dar în nu- mele poporului meu întruparea „Bu- covinei la Regatul Român, asigurînd populația Bucovinei că în mine va găsi mereu, un sprijin tare și o dragoste părintească".

În urmă, delegația bucovineană a fost invitată să participe la intrarea triumfală a regelui, guvernului și ar- matei în capitala București.

Pe baza actului Unirii, președintele Consiliului de Miniștri, Ion I.C. Brătianu, a spus șefului statului român decretul-lege pentru recunoașterea Ho- țărîrii de la Cernăuți. Expunerea de motive semnată de premiul Brătianu este o remarcabilă pagină de istorie românească:

„Sire, vitejia neclintită a oștirii ro- mâne, luptînd pentru o cauză sfîntă alături de glorioșii ei aliați, neștirbita încredere ce a arătat poporul român de pretutindeni în triumful unității sale naționale, au șters pe veci ne- dreptatea făcută la 1774 vechii Mol- dove, căreia i se răpsea, luîndu-i Bu- covina, nu numai obîrșia dezvoltării sale de neam, dar și mormîntul Voie- vodului ce o întrupase, Ștefan cel Mare și Bun.

Acum, după 144 de ani de robie străină, în libertatea deciziilor sale, Congresul General al Bucovinei, intru- nit la Cernăuți în ziua de 15/28 no- iembrie, intrupînd suprema putere a țării și fiind investit de puterea legiu- toare, în numele suveranității națio- nale a hotărît unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei, în vechile ei hotare pînă la Ceremuș, Cobaciu și Nistru — cu regatul României.

Consfințind prin acest decret-lege voința Congresului General al Bucovi- nei, majestatea voastră împlinește și pentru Bucovina dorul cel mai scump al unui neam întreg și asigură teme- lia României Mari".

În „Monitorul Oficial" din 19 de- cembrie 1918 a fost publicat Decretul Regal:

Președinția Consiliului de Miniștri FERDINAND I

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, rege al României

La toți de față și viitori, sănătate: Asupra raportului președintelui Con- siliului nostru de Miniștri sub nr. 2211 din 1918, luînd act de hotărîrea una- nimă a Congresului General al Buc- ovinei din Cernăuți de la 15/28 noiem- brie 1918.

Am decretat și decretăm:

Art. I — Bucovina, în eufrinsul gra- nițelor istorice, este și rămîne de-a pururea unită cu Regatul României.

Art. II — Președintele Consiliului nostru de Miniștri este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 18 decembrie 1918.

FERDINAND

Președintele Consiliului de Miniștri și Ministrul Afacerilor Străine Ion I.C. Brătianu

STELIAN NEAGOE ■

Campania culturală și acțiunile social-politice desfășurate între anii 1914 — 1916 au lovit că participarea românilor la primul război mondial a corespuns necesităților organice de făurire a statului național român unitar. În vara anului 1916, România intră în război de partea Antantei, care dorea satisfacerea dorinței fierbinți de întregire a țării — Unirea tuturor Românilor. Lupta pentru înfăptuirea acestui act istoric devine un vast front național, în care femeile române de la orașe și sate, așezate de românele din Baia Mare, Transilvania, Bucovina flate în acea perioadă sub tăpînirea Imperiului Austro-Ungar, însuflețite de elanul patriotic și de idealul libertății și-au adus un deosebit aport în cele mai variate domenii de activitate. În cadrul Societății de Cruce Roșie, femeia română contribuie la zestrarea armatei, alină durerile soldaților răniți sau ajută familiile rămase fără prijin. Remarcându-se pe timpul de luptă, aceasta se distinge prin numeroase fapte de vitejie săvârșite alături de ostași. Mănuind conștiința sa afirmă personalitatea atât în activitatea ziaristică cât și în cea literară manifestată în poezie și roman, părind interesele politice ale omâniei, desfășoară atât în război cât și în strănătate o rodigioasă activitate diplomatică.

După izbucnirea primului război mondial în anul 1914, Societatea Cruce Roșie din România s-a contopit cu Societatea Cruce Roșie a oamenilor din România formându-se „Societatea națională de Cruce Roșie a României”. Crucea Roșie a organizat în întreaga țară spitale complete amenajate cu apă caldă, lumină, băi, spălătorie etc. pe care le-a înregistrat cu tot materialul spitalicesc, iar în aprilie 1916, dispunea de 125 paturi. Pe cimpul de operații s-au organizat 51 de spitale, care dispuneau de 300 de paturi. Activând în cadrul „Societății de Cruce Roșie” femeile române organizează serviciul de prizonieri și ocupă de corespondența trimisă de acest serviciu de la începutul războiului mondial până în primăvara anului 1916, care au fost în număr

de Cruce Roșie este format din 200 de paturi. Elena Stoenescu-Caragiani înființează în casele ei părințești la Tecuci, un spital pentru răniți pe care-l conduce. La Iași, Natalia Eliescu își face datoria de infirmieră la spitalul „Liceul Național” în salonul de boli contagioase cu profil de tifos exantematic, fiind răpusă de necrutătoare boală la 6 martie 1917. Absolventă a cursurilor de conducători-auto și de infirmiere din Franța, Maria Coandă sora inventatorului Henri Coandă ocupă un loc distinct ca infirmieră în cadrul unei formații sanitare, la Pădureni în apropierea tranșelor luptelor de la Mărășești. Consacrându-se cu curaj și devotament îngrijirii răniților precum și combaterii molimelor ce bintuiau atunci a fost decorată cu „Médaille des épidémies”.

În aceste împrejurări de haos caracteristice războiului, femeile române au dovedit o inepuizabilă dorință de a ajuta armata și totodată un înalt spirit de abnegație, răbdare, căldură sufletească, milă și compasiune, determinându-l pe scriitorul Cezar Petrescu să le caracterizeze în romanul „Intunecare”: „... femeia alinând un soldat căzut, mamă, ori soră, așa cum au ingenunchiat de când oamenii se întrecid, să pună balsam pe răni de război”. Între anii 1917—1918, România trecea prin unul din cele mai grele momente din sbuciumata sa istorie. Astfel, într-un articol publicat în presa vremii, scriitorul Ion Agârbiceanu scrie: „De-o parte și de alta a Carpaților neamul nostru trece prin grele suferințe. Ardealul este mut, mută este și Oltenia, Muntenia și Dobrogea. Dușmanii care ne pizmuieră din toată răutatea inimilor crezuseră că pot să ne ascundă soarele și se năpustiseră asupra noastră. Ne-am retras ca să ne adunăm puterile”. Începutul anului 1917 — arată

sine a luptătorilor români, maiorul Alexandru Mlădinescu care s-a aflat la fața locului relata într-un document că: „nici femeile și fetele nu s-au lăsat mai prejos și deși inamicul bătea în

compania pornea la asaltul la baionetă”. Apreciind personalitatea Ecaterinei Teodoroiu, ziarul „România” scria la 29 august 1917: „A fost aleasă de destinul istoriei să reinvie și brevetul de pilot aviator. În-

Monumentul Eroilor Sanitari (Piața Opera Română)

brevetul de pilot aviator. Întrarea României în primul război mondial din 1916 a determinat-o să contribuie după puterile sale la apărarea patriei. În condițiile de conjunctură ale conflictului când aviația aeriană constituie o puternică rațiune de existență, asigurând siguranța văzduhului și când erau atât de necesari luptători pe frontul aerian, Elena Stoenescu Caragiani slujește interesele țării. La înfăptuirea în patrie înaintea Ministerului Aerului un memoriu contribuind la înființarea primului nucleu aviativ la noi. Avionul sanitar a fost preconizat încă din 1914 de către medicul colonel aviator dr. Victor C. Atanasiu. În acest sens a lucrat în cadrul „Crucei Roșii”, cea mai nobilă instituție umanitară în zona frontului contribuind la transportul aerian al medicamentelor și răniților, de pe front, evacuându-i de pe linia întâi la spitale de campanie, apărând astfel ca o precursoră a aviației sanitare. Activează ca infirmieră la spitalul de campanie organizat la Iași, în sediul fostului pension de domnișoare „Notre Dame de Sion”. Continuându-și acțiunile filantropice a înființat în casa părintească de la Tecuci, un spital improvizat pentru răniți. Îndeplinindu-și cu onoare misiunea patriotică, lansând flamura biruinței acolo sus, în împărăția nesfârșită a cerului E. S. Caragiani rămâne o personalitate reprezentativă pe prima filă a cronicii aviației feminine românești, lăsând o pildă înălțătoare atât în măiestria zborului ca pilot, cât și ca erou sanitar voluntar pe cimpurile de luptă în marele război pentru reîntregirea neamului.

Aducându-și alături de ostași sanitari pe cimpurile de luptă în timpul primului război mondial din 1916 — 1918 o remarcabilă contribuție la întregirea țării, femeia erou-sanitar rămâne imortalizată în monumentul închinat eroilor sanitari din București (Piața Sf. Elefterie), ridicat în anul 1932, operă valoroasă a sculptorului italian Raffaello Romanelli. În epoca luptelor

FEMEIA-EROU SANITAR

— în războiul de Reîntregire 1916 — 1918

istoricul Const. Kirilescu — a însemnat și începutul sforțărilor noastre pentru marea

delung strada și podul, ele s-au oferit benevol de a face servicii, aducând cartușe până la linia de luptă, fără a ține seama de focul inamicului. Altele ajutau la pansarea răniților”.

Tinăra infirmieră voluntară Ecaterina Teodoroiu avea să dobindească prin faptele ei de arme dreptul de a rămâne în istorie cu numele de „Eroina de la Jiu”. Înscriindu-se în asociația cercetașilor români, ea devine una din primele cercetașe din București. Continuându-și activitatea în legiunea de cercetași „Domnul Tudor” se oferă în august 1916 la decretarea mobilizării, să ajute ca cercetașă la îngrijirea răniților de pe cimpul de bătălie. Împărtășind alături de ostași viața aspră de pe front, ea luptă la Podul Jiului cu arma-n mină pentru apărarea țării, determinându-l pe maiorul Liviu Teișanu să scrie în articolul: „Fecioara sublocotenent Ecaterina Teodoroiu”, apărut în mai 1921, în revista „Cultul ostașilor noștri”: „...cercetașa Ecaterina Teodoroiu a luptat cu arma-n mină lângă fratele său constituind un adevărat exemplu eroic pentru soldați cu care a-n durat toate greutățile și de care nu s-a despărțit nici un moment chiar când

Irina Câmpineanu

Ecaterina Teodoroiu

să dea iarăși realitatea legendei Jeannei d'Arc și a fetei de la Cozia, să illustreze cu chipul ei minunat, un vers din marea epopee a dezrobirii noastre”.

Personalitate reprezentativă în pionieratul aviației românești, Elena — Stoenescu — este cea dintâi aviatore considerată pe drept cuvânt o amazoană a aerului. Elevă la școala de pilotaj din țară, denumită „Liga Aeriană”, E. S. Caragiani se perfecționează în Franța la Mourmelon le Grand en Champ de Chalon, încununată de Federația Aeronautică Internațională, obținând la 22 ian. 1914

eroice pentru dezrobire și întregire națională, femeile române s-au impus admirabil ca îndrumători luminați ai conștiinței naționale și aducându-și un aport deosebit atât prin specificul rostirii cât și prin indisolubilele comunități de idealuri se încadrează în galeria personalităților remarcabile ale poporului nostru care au încrustat în pagini de profundă vibrație patriotică, epopeea făuririi statului național unitar român, consacrat la 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia.

LAINA DUMITRESCU

Elena Caragiani

Natalia Eliescu

de 11.050. În găurile mai îneminate de sub comanda liștilor ferate de la Arad s-au înființat cantine care împărțeau alimente soldaților. De asemenea în comune se organizează pentru ostași comitete de ajutorare cu mâncare și îmbrăcăminte. Între anii 1915 — 1920 președinta „Societății de Cruce Roșie” devine la București Irina Câmpineanu; în Muntenia societatea este condusă de Alexandrina Istraru, în calitate de vicepreședintă. La Iași se înființează Societatea de Cruce Roșie a refugianților de război, în fruntea căreia se afla Olga Turdza. La Roman, spitalul

operă a refacerii a transformării armatei înfringerii de ieri, în armata biruinței de azi. Luptele duse de patrioții români la podul Jiului au constituit unele din cele mai crâncene bătălii din timpul primului război mondial, deoarece spiritul de vitejie al luptătorilor au opus îndrăgita rezistență în fața inamicului. Autorul unui articol publicat într-o revistă a vremii afirmă că: „Moșnegii alături de tineri luptau ca niște adevărați ostași. În spatele lor se aflau familii, care trăgeau și ele cu arma, pansau răniții, cărau în sorțuri muniții”. Impresionant de bărbăția și dăruirea de

De la coadă adunate

Politica de cuc

— Ei, dom'ne, acu' m-am liniștit!
— Ce vorbești? Cînd toată lumea-i besmetică, dumneata trăiești altfel? De unde ți-a venit?
— Păi, de la comunisti.
— Ei, c-o ziseși! Cum mai vine și asta?
— Da, dom'ne. Acu' e clar. Au apărut, au zis, uite, noi sintem, chit că ne zicem altminteri. Să nu ne mai încurcăm cu „F.S.N. egal P.C.R.” și alte de astea. Măcar, știm o socoteală!
— Și ce socoteală e asta, după capul dumitale?
— Păi, în primul rînd, ai acum pe cine întreba de patrimoniu... că domnul Roman, ori nu știe, ori nu vrea să spună. Al doilea, am la cine să mă duc să-mi cer cotizația, că eu am păstrat carnetul. Parcă am avut o mică speranță c-o să-mi iau banii înapoi.
— Eu zic, nu numai să nu te duci să-l ceri, da' nici să nu mai pomeniști de carnet și cotizație.
— De ce?

— Păi, nu-i știi, domnule? Aștia-s în stare să te pună să plătești și din urmă, pe anul ăsta. Cit despre patrimoniu... las-o moartă! N-ai auzit de comunistii de la nemți, cum au furat milioanele și le-au scos din țară?
— Ce am eu cu nemții?
— Ai, că toți sint la fel. Și p'ăștia — noi, vechi, că nu știi cum să le mai spui — nu-i văzuși cum au făcut partidul? Că ei erau neînregistrați.
— Cum?
— S-au dus la conferința unuia dintre partidele astea multe care-s acum și i-au rugat frumos să-i primească și pe ei. P'ormă, pac, au pus mina pe putere și au instalat presedinte de-al lor, un comunist. Ei zic că au „fuzionat”.
— Si oamenii n-au zis nimic?
— Au încercat ei, da' i-au fluierat întrușii. Vicepresedintele lor n-a mai avut ce face, decît să-și scrie demisia și să tot dea interviuri.
— Politică de cuc, dom'ne!
— Păi, cum? Și dumneata mai vorbești de liniște!

LIANA TATOS

fără mînuși!) fiindcă el nu este de partea noastră.
— Și am putea continua! Dar cred că este de ajuns pentru a vă convinge că în România există o adevărată democrație. Ce, nu mă credeți? (Emilian Dumitru — Onești).

De sezon

Au nu numai cu cuvîntul va trăi omul... (fotografie de Gig Motoianu)

Despre liberalizarea prețurilor

Prin liberalizare se va obține un spor de producție, la nivelul capacității unităților — ne asigură cineva foarte categoric. Nu! Nu e țărăn cel în cauză. Nici economist, nici politician. Sîmplu, e pe post de prim-ministru. Să-l cred? Nu am motive. De ce? Muncitorul nu este interesat. Exemplu: un tîmplar cîștiga 3.250 lei atunci cînd o mobilă de bucătărie costa 14.900 lei,

iar un dormitor 49.000 lei. După „liberalizare” — bucătăria e 42.000 lei, iar dormitorul 150.000 lei.
Practic, ce cîștigă muncitorul? Cei 750 lei. Atît! Deci, indiferent cît produce, va obține sigur, doar cei 750 lei. Explicați-mi de ce să producă în plus? (Onișca Dărgan, Tîrîșeni).

Eu cu cine votez?

S-au cam ofilit trandafirii și au rămas doar... țepii! Gata cu speranțele, gata cu iluziile și cu visele. Pînă-n maiul cînd trandafirul va-nflori din nou, aveți timp să învățați că nu toate uniformele seamănă între ele; nici cele de miner: unele au petlițele cusute pe dedesubt. Între o coadă la carne și una la piine, învățați-vă preșcolarii alfabetul, literele mari de tipar. Cine știe, poate la viitoarele alegeri va fi nevoie și de ei, pentru procentaj, acolo. Le știu? P, C, R, F, S, N... A, nu contează ordinea? Tot aia e?
Stau și privesc țepii trandafirului și mă întreb

de pe acum: „Eu, cu cine am să votez?” (Tinel Aldea — Tîrgoviște).

Ploșnițele

Toate insectele de bine s-au unit în lupta împotriva regimului dictatorial. Mai Mare în lumea dictaturii era o ploșniță roșatică, susținută îndepărtat de neamurile ei. Desigur, Mai-Marele a fost condamnat la moarte. Și astfel, s-a cîștigat „democrația”. Unele ploșnițe de rînd, sugătoare de sînge, au reușit să se ascundă și, apoi, să reîntre în scena vieții de tip „democratic”. Altele, ascunse prin crăpături, mai pîndesc încă prada și se reped să-și ocupe iarăși locul de cinste. Dar atitudinea lor „conservatoare” a reușit să stîrnească dezaprobarea celorlalte insecte. Ele propun în „consens” singura soluție de negare a proliferării: folosirea fără pauză a insecticidelor. (Cătălin Moisă — județul Bacău).

Grupaj realizat de
LIANA TATOS

Teroristul nr. 1

Dacă dragoste nu e, nimic nu e (fotografie de Silviu Stan)

Cititorii ziariști

În numărul de astăzi, vă oferim cîteva fragmente din numeroasele scrisori venite la redacție cu specificația Pentru rubrica „Cititorii ziariști”.

Democrația în România

Cum arată democrația văzută de F.S.N.? Sîmplu!

Democrație este numai atunci cînd nimeni nu critică guvernul (unde am mai auzit noi asta?), iar dacă o face, treaba lui!

Tot democrație este atunci cînd televiziunea (liberă) este subordonată

președintelui și guvernului țării. Altfel, poate o ia razna și... cine știe ce filme ne mai dă.
Democrație mai este atunci cînd la „Revista Presei” de la Radio, nu se citește decît articole din „Azi”, „Adevărul” și, rar, „Tineretul liber”. Păi, ce ziare se mai citesc în țară? Că ale opoziției nu prea ajung în provincie.
Și tot în democrație sintem atunci cînd avem dreptul să astupăm gura cuiva cu pumnul (chiar și

Colocvii la distanță

Fastre deschise

Către un viitor luminos? (fotografie de Silviu Stan)

Stimați domni,

Vă scriu în numele a peste 50 de persoane, elevi, tineri și mai puțin tineri din orasul Pucioasa, jud. Dimbovita, care citesc revista „Flacăra”.

cu rugămîntea de a da spațiului „Correspondenței literare” dimensiunea pe care a avut-o pe vremea lui Geo Dumitrescu. Cîți tineri și alții nu s-ar abona la ea dacă ar citi acolo și ceva versuri, din cele mai bune, bineînțeles, pe care le trimite acolo. Așa cum este, de exemplu, la „Ramuri”. Nu aveți argumente convingătoare cu reducerea spațiului revistei fiindcă jumătate de pagină s-ar aduna numai din reducerea cu puțin a fotografiilor, cit și careul de cuvinte încrucisate care ne-a înnebunit în toate publicațiile, de nu mai avem loc de ele, plus că sint cîteva reviste de specialitate, cit și mai puțin încercare de a aduce istoria noastră nestiută în cîte două pagini. Noi așteptăm cărti cu fata criminală a comunismului în falsificarea și astrucarea istoriei noastre naționale. Așteptăm cărti făcute de oameni ca Stelian Neagoe și alți istorici

cinstiți, că cei de la „Magazinul istoric” prea s-au repliat repede ca să mai crezi în ei, fată de ce au falsificat de peste douăzeci de ani. Sperînd că veți înțelege această cere

rere a noastră, vă mulțumim.

În numele tuturor
Șerbănescu IULIA, cl.
a XII-a, Liceul nr. 3
Tîrgoviște.

POȘTA REDACȚIEI

Boșneag N. Constantin — București: Am primit scrisoarea dv. și am trimis-o Procuraturii Generale, fiind vorba de un proces. ● **Olaru Iulian** — Iași: Impresionați de fidelitatea dv. față de publicația noastră, am căutat și v-am trimis numerele lipsă. S-audim numai de bine. ● **Tomoioagă Gheorghe** — com. Moisei (Maramureș): Dacă îndepliniți condițiile cerute de lege, adresați-vă Inspectoratului școlar județean. ● **Moldoveanu Alexandru** — București: Încă sperăm ca dorința redacției de a avea cit mai mulți abonați la publicațiile noastre să coincidă cu dorința celor responsabili cu difuzarea de a-și face datoria. Credem că funcționarea de la Oficiul poștal București 17 nu trebuie să se mulțumească cu constatarea că „Flacăra-BIS” nu a venit pentru abonații din zona dinsei de activitate, ci să solicite insistent Direcției de expediție a presei să-i trimită publicația pentru care a contractat abonamentele. ● **Albu Florin** — Arad: Este legal. ● **Ciupitu Ana** — Constanța: Din puținele date pe care ni le-ați comunicat, am înțeles că nu îndepliniți condițiile pentru a primi pensie de urmaș, pentru că aveți doar 52 de ani. ● **Burduzuș Gh. Dumitru** — Calafat: Adresați propunerile și observațiile dv. Parlamentului. Ar fi bine să scrieți mai clar și să le prezentați mai coerent. ● **Bălănică Miseta** — Azuga: În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, numai consiliul de administrație al întreprinderii de bere este în măsură să vă rezolve problema locuinței, conform listei de priorități unde figurați pe locul 3. Conducerea întreprinderii a dat asigurări că a luat măsuri de remediere a deficiențelor constatate în blocul de garsoniere. Dacă este cazul, reveniți. ● **Văideanu Constantin** — Rm. Sărat: Atribuirea sau schimbarea de denumiri se face de către prefecturi și Primăria municipiului București pentru parcuri, piețe, cartiere, străzi, stații ale mijloacelor de transport în comun, precum și pentru alte obiective aflate în administrarea unităților sau subunităților de interes local (Decret-lege nr. 100/1990). ● **Dinulescu Ilie** — Tulcea: Biroul de publicitate și difuzare pentru Monitorul Oficial al României, editat de Parlament, este în București, str. Blanduziei nr. 1, sector 2, tel. 11 77 02. ● **Călin Ștefan** — Sibiu: Persoanele care formulează acțiuni sau cereri de orice fel, ori solicită consultații relativ la drepturile sau interesele lor, vătămăte în timpul evenimentelor revoluționare din decembrie 1989, beneficiază în mod gratuit de asistență juridică.

REGHINA VĂRVICI

„OSCAR”-ul caricaturii, în România

Reprezentantul special al marelui cotidian japonez „THE YOMIURI SHIMBUN”, domnul Masao Shimazaki, s-a aflat săptămîna trecută la Ploiești pentru un interviu în exclusivitate acordat ziarului respectiv de la Ploiești din acest an a Concursului de caricatură de la Tokio. Acesta este, spre bucuria noastră, românul IULIAN PENA-PAI.

Așadar, la cea de-a XII-a ediție a Concursului internațional de caricatură de la Tokio, cel mai mare din lume, juriul — format din 15 personalități artistice japoneze desemnate de analiza a peste 16.000 (!!!) de desene primite de ziarul „The Yomiuri Shimbun” din 62 de țări ale lumii — a deliberat și a decis ca Marele Premiu și Medalia de Aur a ediției din acest an să fie acordate românului Iulian Pena-Pai, care a fost invitat la festivitatea de premiere ce va avea loc în luna decembrie la Tokio. Acest Mare Premiu al concursului de la Tokio, „OSCAR”-ul caricaturii, cum i se mai spune, încununează astfel o carieră artistică de 18 ani în prima linie a caricaturii românești, o performanță strălucită și — de ce nu? — un subiect pentru „Guinness Book” și „Who's Who in Satire and Humour”.

Născut la 14 aprilie 1948, la Giurgiu, tehnician arhitect la Institutul de proiectări Ploiești, căsătorit, membru al Societății caricaturistilor români, Iulian Pena-Pai cîștigă cel de-al 17-lea premiu internațional, după cele de la Anglet, Istanbul, Aksehir, Kruishoutem, Ancona, Vercelli, Bordighera, Fredrikstad ș.a.m.d.

Caricaturist de satiră acidă și incomodă, exprimată în desen printr-o linie nervoasă, dar sigură, adept — ca mai toți colegii de generație — al caricaturii fără curînte, Iulian Pena-Pai, aflat la al X-lea an consecutiv de participare la Concursul de la Tokio, cu acest Mare Premiu devine, implicit, și favoritul number one pentru primul GRAND PRIX al lumii, organizat de revista americană „Witty World”. Ce-ar mai fi de adăuga la toate acestea? Felicitări!

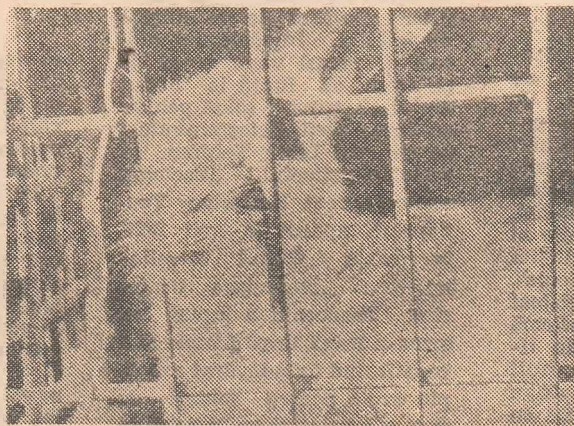
AUREL ȘTEFAN
ALEXANDRESCU

Festivalul „Vasile Lucaci”

În perioada 30.XI — 2. XII se va desfășura cea de-a VII-a ediție a Festivalului „Vasile Lucaci” în comuna Cicir-lău, județul Maramureș, dedicat sărbătoririi Marii Uniri de la 1 Decembrie

1918. În organizarea Cenuclului „Vasile Lucaci” împreună cu institutiile de cultură ale județului, cu sprijinul Uniunii Scriitorilor din România și Basarabia și al unor reviste literare, manifestarea își propune promovarea tinerilor creatori talentați, acordînd premii pentru poezie, proză și folclor. (R. Vărvici).

Lumea văzută din spatele gratiilor

Mirare sau groază? (fotografie de Cristian Gache)

— Ați apărut, domnule doctor, vara aceasta la televiziune i publicul a avut posibilitatea să vă vadă, și, parțial, să cunoască cite ceva despre activitatea dumneavoastră. Vă rugăm să aveți amabilitatea să prezentați și cititorilor revistei noastre.

— Întotdeauna am vrut să fac stomatologie. După absolvirea liceului am făcut Școala tehnică dentară și de-abia aincea oară am reușit la facultate. După terminarea Facultății de stomatologie, am intrat în învățământul postuniversitar, făcând, paralel, Facultatea de istorie la fără frecvență. În afară de învățământ,

implanturile clasice, de tip Linkow care realizează, de fapt, o fixare fibroasă, ce le conferă o durată mai scurtă, este un implant care face corp comun cu celula osoasă, osul crește pe acest implant și-l fixează. Este realizat din materialele biofile, tolerate, cum este titanul sau hidroxiapatita. Sintem în curs de finalizare a ultimei generații de implant care permite o fixare sigură.

— Este dureros?

— Nu, o să rideți, dar implantul la un tehnician cu experiență nu durează mai mult de 15 minute, inclusiv anestezia, iar dezagrementele ulte-

Dr. CONSTANTIN GĂUCAN:

Leșire din situațiile imposibile

preocupat activitatea de cercetare în domeniul produselor, aparatelor, materialelor stomatologice. Ca urmare a activității de cercetare am obținut 18 brevete de invenții inovative, un doctorat. În 1987, când nu mai speram să facă lumină în dezastrul care a cuprins învățământul superior și postuniversitar, am anunțat la catedră, continuându-mi, însă, activitatea de cercetare. Ultimele realizări — utilizarea laserului în stomatologie — în prevenirea și tratamentul afecțiunilor parodontale și omologarea implantului os-
teointegrat românesc.

— Vă rugăm să ne explicați ce înseamnă această metodă?

— Metoda implantului os-
teointegrat și-a făcut loc în
timpul zece ani în practica
mondială și spre deosebire de

riore aproape nu există. Însă
ce trebuie să știe pacientul
este că implantul se aplică
după un riguros examen clinic
medical și după niște condiții
anume care trebuie să le pre-
zinte osul. Sint niște limite și
niște condiționări.

— Este posibil să apară fenomenul de respingere?

— Fenomenele de respingere
nu se datorează atât fenomenului
biologic cât pot să apară
din greșelile clinice, încălzirea
osului, incorectă curățare
a plăgii osoase, vicii, de fapt,
chirurgicale. Sigur că există
și respingeri, incompatibilități
care ne scapă deocamdată.
Condiția esențială este o
igienă desăvârșită a celui care
vrea să primească.

— Realitatea arată că există
foarte mulți oameni care-și
pierd dinții, ajungând la 40
de ani sau chiar mai devreme

Fotografie de OVIDIU MIHAI HUIBAN

la proteze mobile. Deci, prin
metoda implantului os-
teointegrat se poate evita această
infirmitate?

— Procentele sint încurajatoare
și unele sint chiar optime.
La ultimul Congres al
implantologilor s-a dat o pro-
porție de 86% de reușită. Men-
ționez că se poate vorbi de
reușită după trecerea a cinci
ani de la efectuarea implan-
tului.

— Cui îi aparține această
metodă?

— Metoda implantului os-
teointegrat, aparține unui suedez,
Bränemark, care a beneficiat
de fonduri de cercetare
impresionante, date de Aca-
demia Regală, și care a făcut
20 ani de cercetare și experi-
ment numai de laborator și pe
animale și după aceea a intro-
dus metoda în clinică.

— Dumneavoastră de cînd o
folosiți?

— De șase ani de zile. Am
plecat de la implantul clasic,
respectiv metoda lui Brene-
mar și sigur că fiecare vine
cu o virgulă a lui în viață, fie-
care mai aduce o modificare
pe care o consideră necesară.

— La ora actuală, în Ro-
mania, cine o mai practică?

— Există o experiență foarte
veche în România în legă-
tură cu aplicarea implanturilor.
Deschizător a fost profes-
orul Valerian Popescu cu
implanturile osoase juxtapuse,
metoda de-acum depășită și
care nu se mai aplică, după
aceea dr. Măgureanu, prof.
Firu care însă folosește me-
toda implanturilor clasice.

— Implantul pe care-l rea-
lizați este la îndemina buzunarului
oricui?

Dr. Joseph M. Juran, pre-
ședinte de onoare al Institutului
Juran din S.U.A., s-a născut
anul 1904 în satul, pe atunci,
ura Humorului. Licențiat în
electrotehnică și drept în S.U.A.,
unde emigrase împreună cu fa-
milia în 1912, dr. Juran va în-
cepe o carieră, în management,
care continuă și astăzi, fiind
înd pe rînd, inginer, adminis-
trator în guvern, profesor uni-
versitar, director de corporație
consilier. Cariera lui a fost
arcată de o căutare a princi-
piilor universale comune tuturor
activităților manageriale. Apli-
cată la managementul calității,
această căutare a condus la 12
cărți, unede de notorietate

de ori în 30 de țări de pe toate
continentele, în fața a 20 000
de manageri și specialiști; Ro-
lul managementului de nivel
superior, în realizarea calității,
a cincea ediție în 1988, repre-
zintă notele unui curs cu ace-
lași nume, care oferă compa-
niilor strategiile necesare pentru
a obține și a păstra supremația
în calitate, definește rolurile
managerilor și mijloacele pe
care trebuie să le utilizeze aceștia
pe drumul către acest scop;
Străpungerea managerială,
unde dr. Juran generează prin-
cipiile creării schimbărilor be-
nefice.

În 1978 înființează Institu-
tul Juran cu scopul de a furniza

amintim calitatea de membru al
Academiei Naționale de Ingi-
nerie din S.U.A. și Ordinul Co-
morii Sacre acordat de împă-
ratul Japoniei pentru dezvoltă-
rea controlului calității în Ja-
ponia și pentru promovarea
prieteniei dintre cele două po-
pore. Să amintim încă un lu-
cru aici: în 1954, dr. Juran a
fost invitat să facă o vizită în
Japonia de către Uniunea Oa-
menilor de Știință și Inginerilor
Japonezi, ca urmare a publi-
cării Manualului de Controlul
Calității în anul 1951, pentru a
ține o serie de conferințe în
fața managerilor de nivel mediu
și superior din economia japo-
neză, conferințe în care le-a ex-

UN „MUDAVA“ VRÎNCEAN

Înainte de decembrie
1989, ajunseserăm să accep-
tăm că totul e minciună. A-
cum, după revoluție, suspi-
cioși la culme, sintem angoa-
sați de posibilitatea că totul
ar putea fi din nou minciu-
nă. Și, treptat, am început să
ne îndoim sistematic, căutînd
și găsind temeiuri pentru a-
ceasta. În afară de Dumne-
zeu, românii nu mai riscă să
creadă în altceva.

În primele luni ale anului,
bolnavii fără leac credeau cu
fanatism în Mudava ca într-o
minune dătătoare de viață.
Tămăduitorul, căruia
presa i-a acordat spații largi,
a intrat, iată, și el, în cata-
logul contestațiilor: minune
sau șarlatanie? Se pare că
surprinzătorul său apetit pen-
tru profituri materiale l-au
știrbit mai mult din credibi-
litate decît eşecurile tera-
peutice. În timp ce Mudava
este tot mai des suspectat de
escrocherie, la Focșani, presa
locală popularizează figura
unui fenomen de aceeași fac-
tură, „un Mudava vrîncean”,
dotat și el cu un surplus de
bioenergie, pe care l-a pus
gratuit (deocamdată) în slu-
ba celor bolnavi. Domnul
Gheorghe Alexe, zis Galex,
a început prin a face „mi-
nuni” într-un cerc restrîns
de prieteni și cunoștințe. S-a
trezit apoi asaltat de pacienți.
Autoritățile locale i-au pus
la dispoziție un spațiu la
Ateneul Pastia, spațiu care
este deja neîncăpător. Galex

nu face risipă de har, așa că
nu primește decît un număr
limitat de pacienți. Toți cei
care au beneficiat de trata-
mentul bioelectric, inclusiv
unele cadre medicale, s-au de-
clarat încantați de rezultate.
De subliniat că efectele be-
nefice acționează cu mai mare
eficacitate asupra celor care
au deplină încredere, o în-
credere care vine și din con-
versația pregătitoare pe care
Galex o realizează cu fie-
care. Uneori, transferului de
bioenergie i se adaugă o psi-
hoterapie de tip defulare ver-
bală și exerciții Yoga. Ceea
ce însuflă mai întîi „leucito-
rul” este forță nervoasă (în-
credere în sine), apoi revigo-
rare fizică prin masaj în
punctele nevralgice. Reuma-
tisme, migrene, traumatisme
oculare, afecțiuni cronizate
au fost vindecate și amelio-
rate după ce tratamentul me-
dical îndelungat nu mai acor-
da nici o șansă.

Galex se deplasează și la
domiciliul celor imobilizați,
ca în cazul unui tînar care,
în urma unui accident de mo-
tociletă, suferă de doi ani de
leuconevraxită, tradusă prin
dezechilibrare motrice. După
prima ședință, pacientul a
reușit performanța de a se
ridica cu precizie. Probabil că
vindecarea acestui caz com-
plicat va însemna deplina
consacrare a lui Gheorghe
Alex ca un nou și veritabil
Mudava.

VALERIA DORNEANU

O propunere pentru Academia Română:

Dr. JOSEPH M. JURAN

mondială, cărți traduse în 16
limbi.

Iată citeva dintre cărțile scri-
se de dr. Juran: Manual de
controlul calității, publicat în
1951, a patra ediție în 1988;
este cartea de referință pe plan
 internațional în ceea ce priveș-
te controlul calității; Planifica-
rea și analiza calității, scrisă
împreună cu F.M. Gryna, apare
în 1970, a doua ediție în 1980
este singura lucrare tradusă
în limba română, din păcate
nu s-a tradus ediția a doua așa
cum recomandă recent autorul
reprezintă textul de bază pen-
ru ingineri; Managementul ca-
lității, a patra ediție a apărut
în 1981 și adună la un loc no-
tele cursului cu același titlu
scris de dr. Juran de circa 300

clienților — companii din lu-
mea întreagă — conceptele, me-
todele și orientarea pentru a at-
tinge supremația în calitate.

Dr. Juran este autorul unor
descoperiri conceptuale în sfe-
ra managementului: principiul
Pareto, Trilogia Juran a proce-
selor managementului calității,
conceptul de cuantificare a
costului proastei calități, hăr-
țile generalizate pentru plani-
ficarea calității, controlul cali-
tății, etc.

De-a lungul anilor dr. Juran
a fost ales membru de onoare
sau membru de către societăți
profesionale din mai multe țări
și a primit o serie de premii din
partea unor societăți onorifice.
Între cele mai recente distincții,

plicat rolurile pe care el tre-
buie să le aibă în promovarea
și conducerea controlului cali-
tății. Vizita dr. Juran a fost ur-
mată de o schimbare semnifica-
tivă a modului în care era privit
controlul calității în Japonia,
în scurtă vreme el devenind o
preocupare și o sarcină a ma-
nagementului companiei. Un
american de origine română de-
venea astfel un promotor al re-
voluției japoneze în domeniul
calității.

MIHAI SÂNDOIU

P.S.: Pînă anul trecut, dr.
Juran a fost onorat cu 30 de
distincții din partea unor so-
cietăți din 12 țări.

Minunata lecție a „Doamnei de fier”

Ce s-a întâmplat la Londra a fost și n-a fost o surpriză, în tot cazul, n-a fost ceva fără precedent. Doamna Margaret Thatcher și-a anunțat retragerea din cursa pentru șefia partidului conservator — ceea ce înseamnă și abandonarea postului de prim-ministru — într-o situație în care toată lumea o dădea ca sigură câștigătoare la cel de-al doilea tur de scrutin. Într-un chip aproape identic s-a retras și de Gaulle: un eșec în parlament cu o lege de organizare comunală l-a făcut pe general să comunice că „încetează să-și mai exercite prerogativele de președinte”. Unii au crezut că de Gaulle s-a simțit ofensat de respingerea unui proiect de lege susținut de guvernul său și, din orgoliu, a părăsit puterea. Nimic mai inexact. Un gest ca acesta nu se face niciodată din mindrie, ci numai din necesitate și calcul politic. De Gaulle ajunsese la convingerea că dăduse Franței tot ce putea da și că rămânerea lui în continuare la cîrmă, avînd în vedere și vîrsta, și eroziunea puterii îndelung exercitate, ar fi fost păgubitoare pentru partidul său. Insuccesul din parlament a fost numai prilejul, pretextul ca să aleagă momentul retragerii din viața politică.

Exact așa s-a întâmplat și cu Doamna de Fier. Ea ar fi putut obține fără probleme la cel de-al doilea tur de scrutin reinvestirea ca lider al conservatorilor, dar acest lucru ar fi fost spre paguba partidului, întrucît toate sondajele arătau că cei ce se află la conducerea Angliei de 12 ani vor fi în măsură să câștige și viitoarele alegeri, cu condiția ca doamna Thatcher să se retragă. Și Maggie s-a retras, folosind și ea ca pretext un semi-eșec, adică împrejurarea că n-a obținut investirea încă de la primul tur de scrutin (i-au lipsit, pentru aceasta, doar patru voturi). Ca urmare, conservatorii au o șansă importantă, altfel, n-aveau nici una. Prin retragerea sa, doamna Thatcher trece din vîltoarea prezentului în istorie, dar trece într-un chip sublim, așa cum numai personalităților de excepție le este dat s-o facă.

Am avut și noi astfel de personalități. Să ne amintim de Alexandru Ioan Cuza, care a abdicat pentru a permite țării să pășească înainte, să se europenizeze într-un ritm mai accelerat, să stabilească legături și să-și asigure garanții pe care el nu le putea da. A fost apoi urmașul lui, regele Carol I, care, la începutul întîiului război mondial, s-a oferit să abdice pentru a permite României să meargă pe calea care-i era cea mai favorabilă. Și multe alte exemple se pot da.

Din păcate, se pot da și numeroase exemple inverse, de cramponare cu orice preț de putere. Liderii comuniști, de pildă, nici nu concepeau că pot părăsi puterea altfel decît în sîcriu. Așa au și făcut Lenin, Stalin, Brejnev, Dimitrov, Gotvald, Ulbricht, Dej, Ho Și Min, Enver Hodja, Mao și alții. Așa au făcut și Ceaușeștii, cu deosebirea că lor moartea li s-a întîmplat mai devreme decît se așteptau. Cel mai curios lucru este că, după modelul celor de mai sus, se cramponează de putere și liderii noștri feseniști. Ei cu nici un chip nu pot admite că odată urcați în șa, în decembrie anul trecut, ar mai putea să și coboare de acolo. Cîrmăcii noștri de azi ne asigură mereu că fac un mare sacrificiu cînd, în pofida tuturor protestelor, rămîn la putere, în loc s-o ia pe calea fericii și să se retragă. Ne încredințăm chiar că nu se vor clinti din scaun și se vor sacrifica fără conștiență.

Față de această optică primitivă, superba lecție dată de Margaret Thatcher este reconfortantă.

ION D. GOIA ■

Replici la gura minei (II)

La Filipeștii de Pădure a o zi de toamnă luminoasă ca o bacnotă de 100 de lei nouă. Aflu că minerii și-au luat salariile, în general, chiar dacă mina nu prea și-a făcut planul. Și mai aflu că, de la o vreme, conducerea minei a cam pus piciorul în prag.

Pîine și dinamită

Inginerul Ion Despa, de la Combinatul minier Ploiești: „Azi am fost într-un abataj unde toți erau beți. Dacă se întîmplă ceva, nu ei sînt de vină. Șefii lor direcți plătesc pensii alimentare pentru urmași”.

Primarul Constantin Năldu, fost electromecanic la mină: „Noi sîntem copii cumînți față de alții. Aici stăm mai bine cu producția”.

Inginerul Ion Despa: „Dar comportamentul e ca în alte părți. Dacă-l enervezi, îți dau cu piciorul în cap”.

Primarul e de altă părere: „Minerii fac ordine la București și la Ploiești, nu la Filipești”.

Ion Despa: „Să fi-o spun pe aia dreaptă: ei te injură că nu dai pîine”.

Peste drum de administrația minei, Floarea Constantinescu cîștigă o pîine ca gestionară la chiocșul de pîine. Zice: „Într-o zi cînd n-am avut pîine deloc, minerii

m-au amenințat că vin și pun dinamită aici, la chiocș”.

Gai și securității

Subinginerul Gheorghe Niculescu spune că are 18 ani de muncă și un salariu de 4299 lei. Pe ultima lună, planul a fost îndeplinit 76 la sută iar el a luat doar 3159. Din această, cu 800 a cumpărat chiar azi o oaie de la C.A.P. și e tare mulțumit de afacere. „Vind astia oi?”, întreabă inginerul Ion Despa. „Vind că nu mai au ce să le dea să mănînce”. Cu cîțiva prieteni, subinginerul vrea să înființeze o mică întreprindere de electrotehnică și electronică la Ploiești, fiind convins că va cîștiga mai mult decît la mină.

Trebuie să părăsească această discuție pasionantă pentru că apare un alt inginer pe care-l rugasem să mă repeadă cu mașina lui pînă la școala dintr-un cartier al Filipeștilor, numit „Sat minier”. După ce apasă pe accelerator, acesta zice cu lehamite: „Securiști!”. Imi spune că subinginerul care era atît de mîndru de oaia cumpărată e cunoscut drept colaborator al Securității și că inginerul Ion Despa a fost, pînă într-un timp securistul minei. Pînă l-au mazilit chiar șefii lui, pentru că fiind beat, odată, a început să vînture

ROMÂNII ÎN CHIP DE CERȘETORI?

Ziarul bulgar „Duma” a publicat recent o „corespondență din Varșovia”, pe care o reproducem integral în continuare.

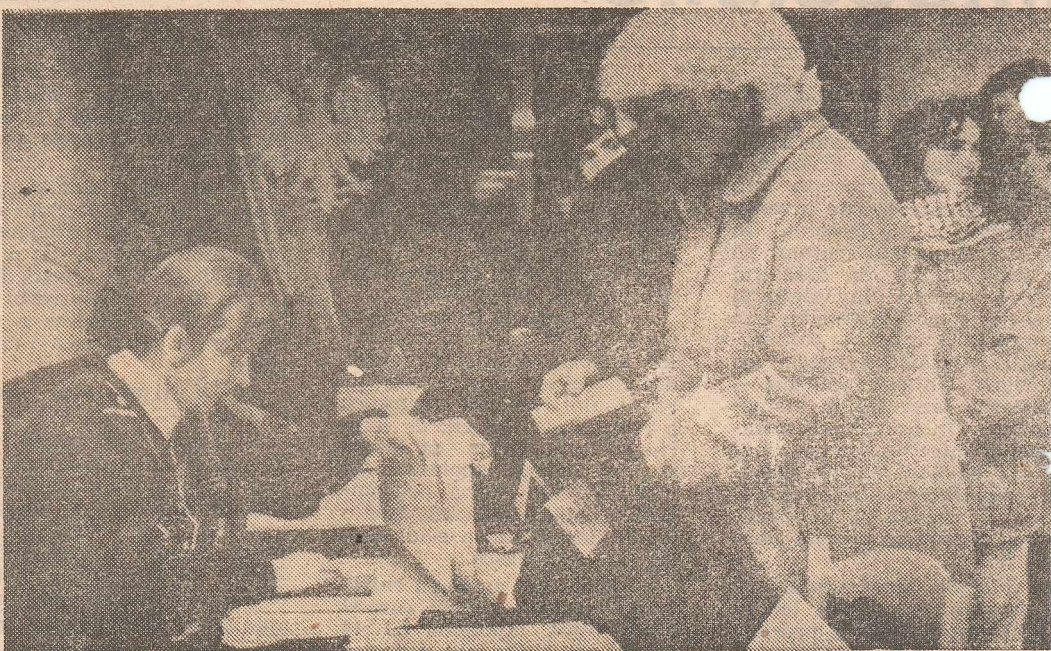
„Sîntem români ajutați-ne!”. Tineri purtînd această inscripție, așezați pe asfaltul străzilor din Varșovia, înconjurați de copii îmbrăcați, sărăcăcios, pot fi întîlniți tot mai des aici. Judecîndu-i după îmbrăcăminte — scrie cotidianul polonez „Gazeta Wyborcza” —, în marea lor majoritate sînt probabil țigani. Un reprezentant al Crucii Roșii poloneze afirmă că în momentul de față nu există încă motive pnetru a le acorda ajutor, întrucît românii cerșetori, oficial, nu sînt emigranți. Purtătorul de cuvînt al poliției capitalei a declarat ziarul „Gazeta Wyborcza” că este informat despre acest val de români cerșetori, dar că pînă în prezent aceștia nu s-au dat la provocări pentru ca să fie nevoie să intervină polițiș-

til. Comisarul politic din zona Gării centrale a confirmat faptul că a văzut o româncă cerșetoare cu trei copii schimbind la un oficiu din apropiere cîștigul ei zilnic în zloți, care, transformați în monedă națională, însumează 4000 de lei, ceea ce reprezintă un salariu mediu pe două luni”.

Ar fi multe de spus în legătură cu aceste aserțiuni. Mă limitez la cele esențiale. Românul nu cerșete, mai degrabă moare de foame (foarte rarele excepții cu unii schilози, nu fac decît să confirme regula); el nu cere de pomană, el dă de pomană, chiar dacă nu este bogat, dă din pușinul lui, să fie de sufletul răposatilor. Iar leprele care în țări străine sînt în stare să întîndă mîna și să spună „Sîntem români, ajutați-ne!” nu pot fi cu nici un chip români, chiar dacă vorbesc românește. Acești indivizi nu pot fi decît țigani din România, ceea ce este cu

totul și cu totul altceva. Țiganii, de oriunde ar fi, sînt profesioniștii cerșitului și sînt cei care fac de ris țărîi ai căror cetățeni sînt, dar or de bun simț nu-i confundă niciodată cu populația care numele țării. Am văzut și la Berlin țigani care vorbeau bulgărește și de care trecătorii se fereau ca de ciumă, dar nu mi-a trecut prin mîntre scriu un articol cu titlul „Bulgarii, ciurma Berlinului”; mult, aș fi scris (dar n-a făcut-o nici așa) „Țiganii, ciurma Berlinului”.

De ce a procedat „Duma” astfel? Nu că autorul corespondenței (n-are importanță cît a luat din publicația poloneză citată și cît a pus de el), ori ziarul în care ea apărut nu cunoșteau adevărul dar au recurs cu bună știință la mistificare, pentru defăimarea poporului nostru. Desigur, practica este cu totul regreabilă (și condamnată). (I.D.)

Pentru prima oară în perioada de după război, polonezii și-au ales președintele prin vot secret. În imagine: La una din secțiile de votare din Varșovia

pistolul, amenințător, prin circumnă pe la Filipești.

Tîntăleul și colectivul

Inginerul Emil Marinescu: „Pe aici, revoluția a fost pe la sfîrșitul lui decembrie”. Poate de aceea, înțelegem, energia neconsumată atunci trebuia consumată în iunie.

Inginerul Cătălin Nișescu: „Cei care au ieșit din schimbul 3, la ora 7, au plecat cu cei din schimbul 1, care n-a mai intrat la lucru. De la 7 la 10 am încercat să-l oprim. Au fost fel și fel de parlamentări. Ei au zis: nu, dacă au plecat alții mergem și noi”.

Inginerul șef Mircea Samoilă: „Au fost 6 autobuze, deci în jur de 300 de oameni din cei 900 cîți lucrează în subteran. Conducerea a mers cu ei în ideea de a-i tempera. Mi s-a spus de la Ploiești să mă prezint cu ei la guvern, în Piața Victoriei. Am vrut să mă prezint, dar era foarte multă lume acolo și n-a mai fost cazul. Am stat și noi liniștiți cei care veniseră de la mina Sotînga. A trecut un cetățean cu o pungă de plastic pe care scria „Votați Rațiu”, au vrut să sară pe el, dar i-am oprit. Eu zic că dacă toți reușeau să-i țină în friu nu se întîmpleau lucrurile urite care s-au întîmplat. Ne-am întors a doua zi, pe 15 iunie, pe la ora 6-7 seara. Unul, cel mai prost, a rămas acolo. A rămas ca tîntăleul și-a venit singur acasă. Acum, luați și faceți o anchetă și vedeți cîți știu ce înseamnă legiolar”.

Părinți și copii

La grupul școlar din „Sat minier” i-am rugat pe tinerii dintr-o clasă de la cursul postliceal să noteze, pe scurt, ce cred ei despre expediția minerilor. Din cele vreo 30 de „extemporale” transcriu cîteva, nu înainte de a spune că aproape toate condamnă violența și că multe dintre ele sînt scrise — atenție, mineri! — de copiii de mineri.

„Unii au făcut dreptate, alții și-au dat în petic. Dar, în general, au făcut bine. Trăiască F.S.N. în frunte cu președintele Iliescu!”.

„Minerii nu trebuiau să se amestece în acele probleme. Cu bita nu faci nimic! Poate că au făcut bine pentru alții, dar rău pentru ei, avînd în vedere că sînt criticați peste tot”.

„Nu e de necrezut că au depășit măsura. Să nu uităm că minerii sînt niște oameni cu o creștere destul de modestă, la care nu trebuie să ai multe pretenții. Nu pot să spun că sînt niște oameni de nimic, dar părerea mea este că politica o înțeleg foarte greu. Deci, chiar dacă au greșit, nu e vina lor, pentru că ei au făcut totul din neștiință”.

„Nu am fost prezentă acolo, dar știu tot ce s-a întîmplat și eu cred că minerii ar fi trebuit să liniștească treburile altfel, nu să se manifeste atît de brutal cu studenții”.

„După ce s-au întors din

București, la noi la mină a cules multe zvonuri despre „faptele de vitejie” pe care le-au făcut acolo. Am auzit și că mulți au avut la dispoziție sticle cu băuturi alcoolice. Oricum, s-au înarmat pentru un adevărat război. Trebuiau să fie mai oameni. Au mers să ia legătura cu alți oameni, nu-i așa?”.

„Ceea ce au făcut nu poartă însemna decît vandalism. Presa îi critică pe bună dreptate. Dar vina cea mare e a domnului Ion Iliescu, pentru că a făcut apel la ei”.

„S-a spus că minerii au nîtit din instinct, din dorință de a face dreptate. Dar trebuia pe care mi-o pînă este următoarea: cum aștia oameni să se gîndească în același timp la același lucru?”.

„Pot spune următoarele: această intervenție a fost planificată de către șefii (discuțiile avute cu unii prieteni)”.

„Cred că era foarte normal ca ei să-și vadă de treburile din mină, deoarece se muncă foarte prost cu producția. Poliția era cea mai înțeleasă la măsurile de rigoare, să se uite cum ne înjosim unul pe altul și cum fac tot posibilul să nu muncească și să avem cît mai mulți bani. Poliția să ne mai scutească hoții, pungășii și escroagii. Sper că se vor lua măsuri ca să vom regreta pe cine am ales în fruntea țării”.

DUMITRU CONSTANTINESCU

MISS „Bis“ ÎN 1991

Concursul inițiat de „Flacăra-Bis“ va continua. Pentru anul viitor, concurențele, recrutate dintre cititoarele publicațiilor noastre, vor avea posibilitatea să participe la concurs în urma completării unei fișe care va fi publicată în „Flacăra“ și a taloanelor de participare ce vor fi publicate în „Flacăra-Bis“. Pentru a fi sigure că veți avea taloanele, nu uitați că mijlocul cel mai sigur este abonamentul. Și nu uitați că, în continuare, MISS BIS merge la Paris !

Nemaipomenita harababură

Cu trei ore înainte de a începe concursul Miss-Bis, imaginea culiselor este ca în preajma sfârșitului lumii. Peste tot sînt întinse cabluri. Tudor Octavian duce stația de amplificare spre piscina Hotelului Flora. Ochii îi strălucesc de parcă s-ar afla în fața mașinii de scris și tocmai a inventat titlul viitorului editorial politic. Dintr-un salon alăturat, plin de nuntași, se aude o sirbă. Constantin Dumitru se agită, are în mînă un teanc de foi și nu știe dacă să le arunce în piscină sau nu. Eugen Cristea spune printre dinți ceva ss indescifrabil și se așază la o masă. El va fi prezentatorul concursului și tocmai s-a schimbat scenariul. Candidatele la titlul de Miss vin una câte una, aproape toate în mini. Sînt însoțite de cite o prietenă sau o rudă. Mă întreabă buimace cînd să se machieze. Știu și eu ? ! Funcția de maestru de ceremonii este uzurpată de Lorin Vasilovici de la Libertatea. Gurile rele spun că are experiență. Aș face o corectură, are chiar rutină. La sugestia lui, tinerele concurențe sînt, privite de juriu de la mare distanță (vreo 10 m). Pentru obiectivitate. Așa încît s-au premiat și machiajele, nu numai profilele. La sfîrșit cînd s-a băut un pahar de șampanie, Stelian Neagoe a văzut de la apropiere pe cine a ales și pe cine a respins. S-a înecat cu șampanie și a început să tușească. Ce mai este și cu birfele astea, a tușit omul pentru că era răcit...

Petre Roman pierde electoratul

Tot nu se ocupa nimeni de tinerele fete, așa încît am început eu să le pun întrebări.

Părinții și prietenii voștri știu că participați la concurs ? „Părinții sînt chiar aici cu mine. (Oana) Părinții nu știu, dar prietenul meu m-a însoțit. (Violeta) Bineînțeles ! (gemenele) „Am uitat să vă spun că senzația acestui concurs au fost cele două surori gemene, Monica și Carmen Simion, studente la medicină veterinară, blonde cu ochi albaștri. Singura deosebire dintre ele este un kilogram la greutate și faptul că una îl simpatizează pe Gorbaciov iar cealaltă nu-i plac oamenii politici. Dar să revenim la întrebare. „Nu, ei știu că sînt timidă și ar fi crezut că este un gest extravagant. (Eugenia) Părinții știu. Încă nu am nici un prieten. (Mirela) Tata nu a fost de acord. A avut o mică discuție cu mama (Cosmina). Prietenul meu știe. Dar pe părinți nu i-am putut anunța pentru că stau în Cernavodă și pe platforma căminelor studențești nu funcționează nici un telefon. (Consuela) Nu știu. (Paula) „.

De ce ați venit la acest concurs ? „Ne-a tentat tocmai numele de Miss-Bis. (gemenele) Sînt emotivă și vreau să capăt încredere în mine. (Cosmina) Vreau să verific dacă mai sînt la fel de frumoasă ca la 17 ani. (Paula) Nota

reporterului, acum are 19 ani.) M-am gîndit că cine nu încearcă nu cîștigă. (Adriana) Prietenele mele mi-au spus : Dragă, dar tu de ce nu participi la un concurs de miss ? ! (Mihaela) E hobby-ul meu. (Mirela) Mama mi-a spus să vin. (Monica) Îmi place ideea de concurs. (Oana) Am vrut să văd dacă am vreo șansă. (Nelli) „.

CULISELE unui concurs de MISS

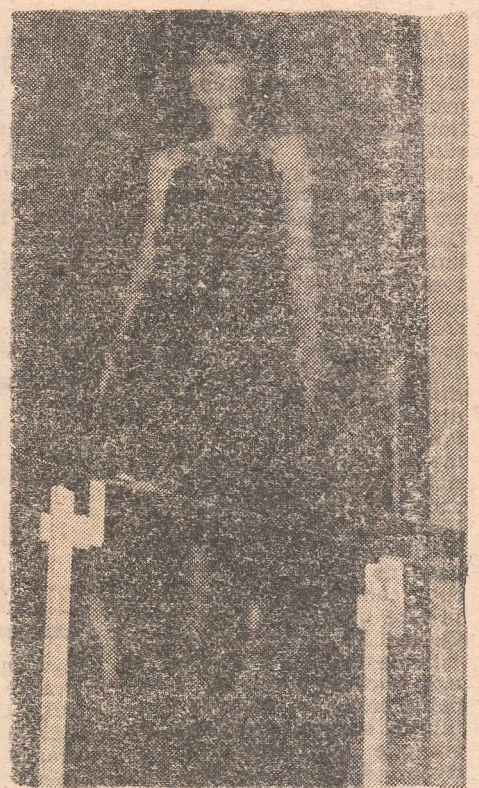
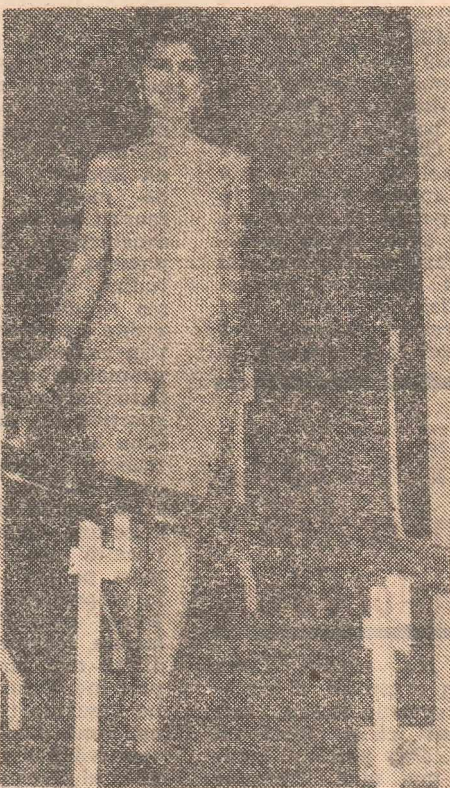
La întrebarea despre omul politic preferat punctajul stă astfel : patru opțiuni pentru Gorbaciov, trei pentru Bush, una pentru Ion Rațiu, Radu Cîmpeanu și Alexandru Bărlădeanu. Ceteris paribus concurențele nu le plac oamenii politici. Atenție, Petre Roman pierde electoratul !

Despre timiditatea bărbatilor

Din juriu, prima sosește cîntăreața Silvia Voinea. Stăm cîteva minute de vorbă. S.V. : „Timiditatea bărbatilor e un truc. În felul acesta ei încearcă să te convingă să le ierți păcatele“.

Valeria Seciu se apropie cu surisul ei cuceritor de recepție. Are în mînă o sută de lei și cere un pachet de țigări. Vinzătorii ridică din umăr și-i cer dolari. Normal, doar este actriță la Piccolo Teatro iar Alexa Visarion este fratele gemă al lui Strehler.

Ochii îmi cad pe un afiș. 500 de lei camera de hotel pentru o zi. Îmi fac rapid inventarul prietenilor de pe lito-

Mulțumiri gazdelor

Participanții la concursul MISS BIS au apreciat „aerul occidental“ al festivității. Gazdele noastre de la „Flora“, domnii Nicolae Băncilă, directorul hotelului, și Ion Grădinaru, șeful restaurantului, împreună cu personalul pe care îl conduc au meritul creării acestei atmosfere. „Flora“ a dovedit și cu acest prilej că este o casă mare. În aceeași măsură, conducerea restaurantului și barului de noapte de la hotelul „Nord“, care a organizat și găzduit sărbătorirea laureatelor concursului, acordînd premii ale Barului „Nord“, a demonstrat că înțelege cum se intră în lumea bună. (C.D.).

meni și nimic. (Violeta) De notele false. (Paula) De juriu. (gemenele) De mine. (Adriana) „.

Ce ați face cu un milion de lei ? (adică vreo opt mii de dolari). „Aș sponsoriza Flacăra-Bis. (Mihaela) Aș da o parte la orfelinat iar cu restul aș călători. (Violeta) Ne-am lua o casă la țară, o mașină și o blănă. (gemenele) Aș vedea Europa. (Eugenia, Cosmina, Antoanella). Mi-aș cumpăra un studio muzical. (Paula) I-aș investi în afaceri industriale. (Mirela) Aș construi un centru de infrumusețare a femeilor din România. (Consuela) „.

Începe concursul. În final premiile sînt înmînate de Valeria Seciu și George Arion. Miss-Bis : Violeta Tănase, 20 de ani. Locul doi Oana Gițan, 19 ani. Locul trei Mihaela Cîmpeanu, 23 de ani. Locul patru Cosmina Englezian, 17 ani. S-a dat un premiu special pentru Monica și Carmen Simion.

În loc de final. Nimeni nu a căzut în piscină. S-a băut o cupă de șampanie, chiar și două. Miss-Bis este așteptată de un tînăr înalt în haine negre de piele. Cineva îmi spune că în lumea largă ziariștii au cea mai mică medie de viață. Normal, dacă nici simbătă seara nu stau acasă...

AURELIA BORIGA
Fotografii de SILVIU STAN

Este bine ca generația mai tînără să cunoască niște lucruri care îi frămîntă pe bunicii lor, cei ce acum aproape o jumătate de secol erau tineri ca ei și — la chemarea patriei — au plecat la hotare să-și facă datoria.

Așa cum pe timpul marilor noștri voievozi — Mircea, Ștefan, Rareș, Mihai — cei viteji erau răsplătiți, pentru faptele lor, prin ocine de pămînt, tot așa, mai tirziu — pe timpul răboaielor din 1877—1878, 1916—1918 și 1941—1945 — eroilor li s-au acordat ordine și decorații militare însoțite de alte drepturi materiale.

Ordinele și decorațiile se acordau numai pentru fapte de excepție și totdeauna propunerile erau bine motivate. Ele se acordau atît celor în viață, cît și post-mortem, atunci cînd eroul căzuse la datorie îndeplinind în mod deosebit misiunea de luptă.

Ordinele și decorațiile ce au

existat în țara noastră au fost în ordinea importanței :

— Ordinul „MIHAI VITEAZUL“, cel mai înalt ordin militar ce se acorda numai ofițerilor ce se distinseseră în luptă prin fapte de arme ce conduseseră la importante

numai aviatorilor.

— Ordinul „VIRTUTEA MILITARĂ“ nu era altceva decît echivalentul primelor două, dar se acorda numai subofițerilor și trupelor.

Deținătorul unuia din aceste trei ordine militare de ex-

Acestea au fost : Steaua României cu spade, Coroana României cu spade — ambele pentru ofițeri —, Bărbăție și credință — pentru subofițeri și trupă — și Meritul Sanitar — pentru serviciul medical. Pentru toate aceste ordine

ORDINELE ȘI DECORAȚIILE MILITARE

succese tactice, operative sau strategice sau se materializaseră, pe cîmpul de luptă, prin reducerea la maximum a pierderilor de vieți omenești și materiale proprii. Cavalerii purtători ai acestor ordine erau eroi de epopee.

— Ordinul „VIRTUTEA AERONAUTICĂ“, era echivalent cu ordinul „MIHAI VITEAZUL“ dar se acorda

septie primea ca bunuri materiale : improprietări cu pămînt, scutiri totale de impozite, gratuități pe calea ferată etc.

Urmau în continuare alte ordine și decorații care șt ele se acordau tot pentru fapte deosebite de arme, dar mai mic în comparație cu cele pentru care se acordau primele trei ordine.

și decorații, ce făceau parte din a doua grupă, se acordau reduceri substanțiale pe calea ferată (pînă la 75 la sută), reduceri de impozite (pînă la 50 la sută), soțiile celor decorați beneficiind de reduceri de 50 la sută pe calea ferată.

Intrucît toate acestea fac parte din fondul de aur al moștenirii eroice a neamului nostru, se impune :

— acordarea tuturor drepturilor ce se cuvin acelorora ce, prin fapte de arme au cîștigat, pe cîmpul de onoare, aceste ordine și decorații ;

— reactualizarea acestor ordine și decorații, adevărate certificate de eroism ale trecutului glorios al neamului nostru ;

— anularea tuturor ordinelor și decorațiilor înființate în cei 45 de ani de dictatură comunistă, marea majoritate create pe timpul dictaturii ceaușiste.

Pentru servicii deosebite pe timp de pace se pot acorda Steaua României în diferite grade și fără spade și Ordinul Serviciului Credincios așa cum s-a procedat pînă în 1945.

Și pe această linie trebuie să ne întoarcem la trecutul nostru glorios. Nu s-ar face altceva decît o mare dreptate istorică.

Col. (r.) MARIN POPESCU

„Parcă mai ieri tremuram

GÎNDUL din spatele medaliilor de aur

ra de profil îi recunoaște

„S-a înserat și gândul nu părăsește încă eprubeta cu reactivi, microscopul. Săraci în aparatură însă dolidora de idei, niște oameni în halate albe finisează al zecelea brevet românesc de susținător fiziologic de efort. Întăritor necesar care să nu pustiască precum doppingul. Fuleul Doinei Melinte, centimetrul în plus de zbor al lui Sorin Matei, saltul Danieliei Silivaș poartă în ele și o firă din nobila lor trudă. Ascunsă modest și anonim în spatele unor medalii de aur.

Nunta lui Majaru cu fotbalul profesionist n-a fost cu dar. În lapte și miere, Ba din contră, a înghițit o dușcă zdrăvăună din leșia dezamăgirii. „Cînd m-am hotărit să joc într-o echipă grecească, nu speram să-mi burdușesc portofelul. Panahaiki Patras nu e Real Madrid și nici eu Hagi. Deși la 30 de ani mă simt în vîină și nici n-am uitat din tehnica arătată într-o finală europeană. Dar de aici și pînă a ajunge să trăiesc ca un refugiat e cale lungă. Banii sînt puțini și dați cu țîrîta. Ne înțelescem să mi se asigure o casă mobilată, iar acum dorm cu soția și copilul pe jos, pe saltele, într-o odaie goală. Bănuiesc că în contractul în limba greacă s-a strecurat ceva în neregulă”. Așteaptă pe culorele federației un sfat. Pare acum un învins. „Și fotbalul din Grecia m-a deziluzionat. Se lovește mingea cu șete și toți dau năvală după ea. Dacă încerci un dribling te așteaptă un buf în iarbă. Mi-ăș dori mult să revin acasă și să joc la orice echipă”. Visul colorat al lui Majaru despre fotbalul profesionist s-a dezumflat ca un balon de săpun.

Grupaj realizat de
FLORIN CONDURĂTEANU

Flacăra

■ FLACĂRA BIS

REBUS

■ **Administrația : EDITURA**
„PRESA LIBERĂ” (ec. Ioan
Ciucescu, ing. Stan Pelteacu)

TIPARUL :
Combinatul
poligrafic
BUCURESTI

16 pagini — 6 lei

ULTIMA ORĂ

**Oare pe Palatul
Cotroceni
poate ateriza
elicopterul?**

PELE a împlinit o jumătate de secol

RIVALITATE SPAGHETTI

F. C. ■

YREMEA

Trăsura Sfântului Ilie

Si pentru ca pasim pragul ier-
oul, iată citeva repere climati-
ce ale primei săptămîni. Tem-
peraturile maxime medii au

În primele două zile circulația aerului se va menține din sectorul sud-vestic în așa fel încât regimul termic se va menține la aceiași parametri ca până acum. Sistemele noroase, deși vor afecta o bună parte din țară, vor determina precipitații.

Cerul va fi variabil în nord-vestul țării și mai mult nores în celelalte regiuni. Vor cădea precipitații, atât sub formă de ploaie cât și sub formă de lapoviță și ninsoare, pe alocuri în Transilvania, Moldova, Muntenia, Dobrogea și Oltenia și izolat în celelalte regiuni. Vite

OTILIA DIACONU ■

Mortu-i de vină

La procese si in alte locuri
Desen de CEZAR MIHAILA

ULTIMA ORĂ